

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

”ILOINEN SEKAMETELISOPPA”

Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat monikulttuurisena yhteisönä

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosiaalipedagoginen lapsi- ja nuorisotyö
Sosionomi AMK
Opinnäytetyö
Kevät 2014
Susanna Aalto-Heinonen
Tuuli Järvinen
Lotta Siirilä

Lahden ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysala, sosiaalialan koulutusohjelma,
sosiaalipedagoginen lapsi- ja nuorisotyö
Otsikko: ”ILOINEN SEKAMETELISOPPA, Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat
monikulttuurisena yhteisönä
Tekijät: Susanna Aalto-Heinonen, Tuuli Järvinen, Lotta Siirilä
Sivut: 59, liitteet: 4

Kevät 2014

TIIVISTELMÄ

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää, mitkä ovat Lahden monikulttuurikeskus Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoiden motiivit toimia kyseisessä yhteisössä ja miten monikulttuurisessa yhteisössä toimiminen näyttäytyy vapaaehtois-toimijoille. Tutkimuksellamme oli kolme tutkimustehtävää: 1. Mitkä ovat vapaaehtoisten toimijoiden henkilökohtaiset motiivit tehdä vapaaehtoistoimintaa Multi-Cultissa? 2. Miten yhteisö vaikuttaa vapaaehtoistoimijoiden haluun olla mukana ja jatkaa vapaaehtoistoimintaa Multi-Cultissa? 3. Miten moni-kulttuurisuus näyttäytyy vapaaehtoistoimijoille Multi-Cultissa?

Tutkimuksen kohderyhmä koostui kuudesta Multi-Cultin vapaaehtoistoimijasta ja joukko muodostui ilmentautumisjärjestyksen mukaan. Tutkimuksemme on laadullinen tutkimus, jossa aineistonkeruumenetelmänä käytettiin teema-haastattelua. Aineistoa analysoitiin sisällönanalyysin keinoin.

Tutkimustuloksissa yksi oleellinen vapaaehtoistoimintaan motivoiva tekijä oli toiminnan vapaamuotoisuus. Tutkimuksen johtopäätöksenä totesimme, että toiminnan vapautta ei voisi syntyä, jollei yhteisö sallisi vapaata suhtautumista osallistumiseen. Lisäksi näimme tärkeänä johtopäätöksenä sen, että yksilön arvostaminen omana itsenään ja monenlaisten ihmisten kanssa toimiminen saa vapaaehtoistoimijat jatkamaan toimintaa. Tuloksista ilmeni myös, että Multi-Cultissa ei juuri käytetä monikulttuurisuutta terminä, vaan sitä haluttiin kuvailla ennemminkin ihmisten ainutlaatuisuutena.

Asiasanat: vapaaehtoistoiminta, yhteisö, yhteisöllisyys, monikulttuurisuus,
Lahden monikulttuurikeskus Multi-Culti, laadullinen tutkimus

Lahti University of Applied Sciences,
Faculty of social and health care
Degree Programme in Social Services, option in social pedagogy for work with
children and young people
Title "A happy mixture of differences": the volunteers of Multi-Culti center as a
multicultural community
Authors: Susanna Aalto-Heinonen, Tuuli Järvinen, Lotta Siirilä
Pages: 59, appendices: 4

Spring 2014

ABSTRACT

The aim of the research was to find out what were the motives for the volunteers to cooperate with the Multi-Culti center and how they experienced a multicultural community like this. The research aimed to answer three questions: 1. What are the personal motives for the volunteers to cooperate with the Multi-Culti center? 2. How does the community itself influence the fact that the volunteers want to be (and continue to be) a part of the center's activity? 3. How do the volunteers experience multiculturalism in Multi-Culti?

The target group consisted of six people volunteering in Multi-Culti and the interviewees were chosen in the order of enrolment. The study is a qualitative study, and the material was collected using the method of theme interview. The material was analyzed with the help of content analysis.

In the research results, one of the essential motivating factors to volunteer was the fact that the volunteers were free to choose when and how much to take part in the activity. As a conclusion to the study we can claim, that the freedom in the activity could not have existed without the community's open-minded attitude towards participation. Moreover, we saw as an important conclusion the fact that the volunteers continue to take part in the activity because they feel appreciated as individuals and have the chance to cooperate with many kinds of people. The study also showed that the term multiculturalism is not much used in the Multi-Culti center, but it was rather described as people's uniqueness.

Key words: Volunteer, community, multicultural, the Multicultural Center of Lahti, qualitative study

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	VAPAAEHTOISTOIMINTA	3
2.1	Vapaaehtoistoiminnan määrittely	3
2.2	Vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallinen merkitys	4
2.3	Vapaaehtoistoiminta sosiaalialalla	6
3	YHTEISÖ JA YHTEISÖLLISYYS	8
3.1	Yhteisö käsitteenä	8
3.2	Yhteisöllisyys työyhteisössä	9
3.3	Yhteisön merkitys yksilölle	9
3.4	Monikulttuurinen yhteisö	10
4	MONIKULTTUURISUUS JA MONIMUOTOISUUS	11
4.1	Kulttuuri käsitteenä	11
4.2	Monikulttuurisuus	12
4.3	Monimuotoisuus, moniarvoisuus ja transnationaalisuus	13
4.4	Monikulttuurisuus yhteiskunnassa	14
4.5	Kulttuurien välinen kohtaaminen	15
5	LAHDEN MONIKULTTUURIKESKUS MULTI-CULTI	17
5.1	Mikä Multi-Culti on?	17
5.2	Multi-Cultin tavoitteet ja toiminta	17
5.3	Multi-Cultin ainutlaatuisuus	18
6	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE	20
6.1	Tarkoitus ja tavoite	20
6.2	Tutkimuskysymykset	20
7	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	21
7.1	Tutkimusmenetelmä	21
7.2	Tutkimuksen kohderyhmä	22
7.3	Teemahaastattelu	22
7.4	Tutkimusaineiston analyysi	25
8	TUTKIMUSTULOKSET	29
8.1	Multi-Cultin vapaaehtoisten motivaatio toimintaan	29
8.1.1	Henkilökohtainen merkitys	29

8.1.2	Sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet	31
8.1.3	Toiminnan vapaus	32
8.2	Yhteisön merkitys vapaaehtoistoiminnalle	34
8.2.1	Yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys	34
8.2.2	Multi-Cultin yhteisön anti yksilölle	36
8.2.3	Multi-Cultin ainutlaatuiset ominaisuudet	37
8.3	Monikulttuurisuuden näyttäytyminen	38
8.3.1	Monimuotoisuus	38
8.3.2	Monikulttuurisuuden haasteet voimavarana	39
9	JOHTOPÄÄTÖKSET	41
9.1	Vapaamuotoista vapaaehtoistoimintaa	41
9.2	Multi-Cultin yhteisö innostaa toimimaan	43
9.3	Kulttuurien monimuotoisuus osana yhteisön ainutlaatuisuutta	44
10	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS	48
10.1	Luotettavuus	48
10.2	Eettisyys	50
11	POHDINTA	53
11.1	Yhteenveto keskeisimmistä tuloksista	53
11.2	Varhaiskasvatuksellinen näkökulma	55
11.3	Tutkimuksen hyödynnettävyys ja jatkotutkimusaiheet	57
	LÄHTEET	59
	LIITTEET	66

1 JOHDANTO

Suomessa osallistuu vapaaehtoistoimintaan noin 29 prosenttia väestöstä. Osallistuminen vapaaehtoistoimintaan ei ole merkittävästi lisääntynyt taikka vähentynyt. (Statistikcentralen 2011.) Harjun (2004) mukaan vapaaehtoisten panos on merkittävä suomalaiselle yhteiskunnalle ja ilman vapaaehtoisten aktiivista toimintaa kansalaisyhteiskunnan ammatillista työtä tukeva ja näin ollen ihmisten hyvinvointia lisäävä toiminta ei mahdollistuisi. Työttömyyden kasvaessa ja määräärikaisten työsuhteiden lisääntyessä Suomessa vapaaehtoistoiminnan kautta yksilö voi löytää uudenlaisen yhteisön, jossa toimia. Vapaaehtoistoiminta voi myös luoda uusia työllistymismahdollisuuksia. Lisäksi resurssit vähenevät koko ajan julkisten palvelujen piirissä, joten vapaaehtoistoiminta voisi olla yksi merkittävä tuen ja avun väylä. (Suomen Pakolaisapu 2013.)

Vapaaehtoistoiminta on palkatonta ja pakottomatonta toimintaa, jota tehdään yhteiseksi hyväksi ja toiminnan periaatteina ovat vastavuoroisuus, tasa-arvoisuus, yksilöllisen autonomisuuden toteutuminen sekä ei ammattimaisuus. (Yeung 2002, 11.) Tämän vuoksi käytämme tutkimuksessamme termejä vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoistoimija sen sijaan, että käyttäisimme termejä vapaaehtoistyö ja vapaaehtoistyöntekijä, koska vapaaehtoistoiminta perustuu juuri vapaaehtoisuuteen ja palkattomuuteen. Termeinä työ ja työntekijä viittaavat kuitenkin työn tekemiseen palkallisena. Mykkänen-Hännisen (2007, 11) mukaan vapaaehtoistyön synonyyminä käytetään nykyään vapaaehtoistoimintaa, koska toimija ei ole tehtävässään työssä.

Yhteiskunnallinen keskustelu yhteisöistä on ollut pinnalla 2000-luvulla. Yhteisöllisyyttä lisäämällä on pyritty vähentämään esimerkiksi työpaikoilla ja kouluissa esiintyviä ongelmia. Yhteisöä ja yhteisöllisyyttä voidaankin kaiken kaikkiaan pitää käsitteinä, joiden avulla arvioidaan ja uudistetaan suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa. (Saastamoinen 2009, 47–52; Moilanen & Eilola 2013, 7.)

Monikulttuurisuus ja moninaisuus ovat myös aiheena ajankohtaisia. Suomessa näkyy yhä enenevässä määrin kulttuurillinen moninaistuminen niin arkielämässä kuin työyhteisöissäkin. On myös tärkeää pohtia kulttuurien välistä

vuorovaikutusta sekä kehittää valmiuksia toimia monimuotoisissa ympäristöissä, jotta asenteista ja ennakkoluuloista voidaan keskustella avoimesti. (Raunio, Säävälä, Hammar-Suutari & Pitkänen 2011, 17.)

Yhteistyökumppani opinnäytetyössämme on Lahden monikulttuurikeskus Multi-Culti. Multi-Culti on toiminut samankaltaisena konseptina jo 19 vuotta ja osa vapaaehtoistoimijoista on ollut osallisena toiminnassa Multi-Cultin perustamisesta lähtien. Tämän vuoksi koemme tärkeäksi tuoda juuri vapaaehtoistoimijoiden näkökulmaa esille opinnäytetyössämme. Itseämme kiinnosti erityisesti monikulttuurisuus, yhteisön merkitys sekä vapaaehtoistoimijoiden näkökulma aiheesta.

Opinnäytetyömme aiheena on Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat monikulttuurisena yhteisönä. Tutkimus on laadullinen ja aineistonhankinnassa käytämme teemahaastattelua. Tutkimuksemme tavoitteena on selvittää, mitkä tekijät motivoivat vapaaehtoistoimijoita toimimaan Multi-Cultissa, mikä on Multi-Cultin yhteisön merkitys vapaaehtoistoimijoille sekä miten monikulttuurisuus näyttäytyy yhteisön jäsenille.

2 VAPAAEHTOISTOIMINTA

2.1 Vapaaehtoistoiminnan määrittely

Vapaaehtoistoiminta on niin sanottua yhteistoimintaa, jossa yksilöllisyys ja yhteisöllisyys kulkevat käsi kädessä. Vapaaehtoistoiminta antaa uudenlaisia mahdollisuuksia sekä vaihtoehtoja toiminnan järjestämiseen ja samalla luo uusia verkostoja sekä sosiaalisia suhteita. Nämä sosiaaliset suhteet taas antavat yhteenkuuluvuuden tunnetta ja mielekkyyttä arkielämään, kun toimitaan yhdessä omin ehdoin, tiedoin ja taidoin omaa persoonaa ja elämäkokemusta hyödyntäen. Yksilö- ja yhteisötasolla vapaaehtoistoiminta tuokin ammatillisen tuen rinnalle uudenlaisen mallin toteuttaa sosiaalisten verkostojen tukemista. (Lehtinen 1997, 3–5.) Mykkänen-Hännisen mukaan (2007, 11–16) vapaaehtoistoiminta voidaan nähdä yksilöllisesti myös elämäntapana, joka antaa yksilölle sisältöä elämään sekä kanavan vaikuttaa yhteiskunnallisesti. Lisäksi vapaaehtoistoiminta antaa merkittäviä toimimisen kokemuksia sekä mahdollisuuden auttaa ja kehittyä.

Vapaaehtoinen toimiminen ei ole ammatillista toimintaa vaan se kulkee ammatillisen toiminnan vierellä, toimien vastavuoroisuuden periaatteella. Samalla, kun vapaaehtoistoimija kasvattaa sosiaalisia verkostojaan sekä auttaa muita, hän saa mielekästä toimintaa ja kehittää vuorovaikutustaitojaan. (Yeung 2002, 11.) Vapaaehtoistoiminnan periaatteita ovat luotettavuus, suvaitsevaisuus, puolueettomuus, toimimisen ilo sekä mahdollisuus omaan kasvuun (Raninen, Raninen, Toni & Tornaesus 2007, 82–83). Vapaaehtoistoiminta voitaisiin Lehtisen (1997, 6–18) mukaan nähdä myös prosessina, jossa yksilöt yhdessä parantavat elämänlaatuaan. Vapaaehtoistoimijat ovat motivoituneita ja vaikuttavat itse toimintaan, jolloin omaehtoisuus lisääntyy.

Vapaaehtoistoiminnan taustalla vaikuttavat suuresti myös arvot (Mykkänen-Hänninen 2007, 11). Myös Ojasen (2001, 105) mukaan vapaaehtoistoimintaan liittyy se, että toimittaessa yhdessä muiden kanssa arvomaailmojen tulee kohdata. Yleensä hakeuduttaessa mukaan johonkin vapaaehtoistoimintaan, valintaan vaikuttaa se mihin uskotaan, mitä pidetään oikeana ja mitä arvostetaan sekä millaisia periaatteita yksilöllä on.

Vapaaehtoistoimintaan lähdetään mukaan moninaisista syistä. Tavallisimpia ovat osallistumishalu, auttamishalu, merkityksellisyyden, hyödyllisyyden ja yhteisöllisyyden hakeminen, vuorovaikutuksellisuus ja sosiaaliset suhteet sekä myös elämäntilanteiden muutosten mukanaan tuoma ajankäytön lisääntyminen. (Mykkänen-Hänninen 2007, 23; Yeung 2002, 32–34.) Vapaaehtoistoiminta myös opettaa monenlaisia taitoja. Tällaisia ovat muun muassa erilaisuuden kuuntelu, erojen hyväksyminen, sosiaalisten taitojen lisääntyminen sekä toimiminen yhdessä erilaisten ihmisten kanssa. Vapaaehtoisuus vaatii myös toimijaltaan esimerkiksi luottamuksellista ja eettistä toimintaa sekä empaattisuutta ja asiakkaiden kunnioitusta. (Ropo & Eriksson 2001, 51.)

Eskola ja Kurki (2001, 10) ovat kiteyttäneet vapaaehtoistoimintaa seuraavasti:

Vapaaehtoistyö on osallistumista vuorovaikutukseen perustuvaan organisoituun auttamis- ja tukitoimintaan, joka tähtää henkisen ahdingon lievittämiseen tai elinoloihin liittyvän puutteen korjaamiseen. Vapaaehtoistyötä ei tehdä taloudellisena yritystoimintana, palkkatyönä eikä erityisenä harjoitteluna, vaan tehtävään valmennusta saaneen auttajan motiivi pohjautuu ajatukseen, että hän voi olla avuksi ja oppii jotakin tärkeää. Myös tällaiseen toimintaan liittyvät tukitehtävät kuuluvat vapaaehtoistyön piiriin.

2.2 Vapaaehtoistoiminnan yhteiskunnallinen merkitys

Vapaaehtoistoiminnan merkitys ammatillisen työn rinnalla on koko ajan kasvamassa, vaikka vapaaehtoinen toiminta ei olekaan ollut aina yhtä arvostetussa asemassa. Nyky-yhteiskunnassa vapaaehtoisuutta kuitenkin arvostetaan enenevässä määrin jo senkin vuoksi, että resurssit ammatilliseen työhön eivät ole aina riittävät. Vapaaehtoistoiminta rinnastetaan yleensä järjestöjen ja yhdistysten toimintaan, eli kolmanteen sektoriin. Jokainen saattaa tehdä arkielämässään perheen ja läheisten kesken vapaaehtoistoiminnan kaltaista toimintaa, mutta tällöin siitä uupuu erillinen organisointi, joka taas kolmannella sektorilla on takanaan. Yhteiskunnallisesti ajateltuna yhteisvastuullinen ajattelutapa on vähentymässä ja ihmisten hyvinvointi jakautumassa yhä enemmän epätasaisesti. Tämän myötä onkin tullut aiheelliseksi pohtia kolmannen sektorin merkitystä sosiaalialan palveluissa, koska kolmas sektori nähdään yhteiskunnallisesti vastuullisena ja lähimmäisistä välittävänä. Yhteiskuntamme on menossa yhä

enemmän siihen suuntaan, jossa korostetaan perheen, läheisten ja vapaaehtoistoiminnan merkitystä. Tätä kutsutaan niin sanotuksi subsidiariteettiperiaatteeksi, mikä tarkoittaa sitä, että ongelmia tulisi lähteä ratkomaan ensisijaisesti lähiympäristöstä käsin ja sen jälkeen vasta siirryttäisiin julkisen sektorin palveluihin. Tämän periaatteen pyrkimyksenä on muuttaa ja kehittää sosiaalisten palveluiden julkista sektoria ja liittää vapaaehtoistoiminta yhdeksi osaksi muiden palvelujen rinnalle. (Koskiahho 2001, 15–17, 32–33; Lahtinen 2003, 12.)

Lehtisen (1997) mukaan vapaaehtoistoiminta tulisi nähdä ennen kaikkea ennalta ehkäisevänä ja vaihtoehtoisena toimintana ammatillisen työn rinnalla. Euroopassa käytössä olevien mallien mukaan ihmiset ovat kykeneviä ratkaisemaan ongelmiaan myös ilman ammattiapua, jolloin omaehtoinen toimiminen ja vastuu itsestä ja toisista korostuu. Tämä vaatii kuitenkin sitä, että ihmiset vahvistavat omia verkostojaan. Vapaaehtoistoiminnan tulisikin olla ikään kuin vahvistava lenkki julkisten ja henkilökohtaisten verkostojen välillä, jolloin se muodostaa yhteisvastuullisen alueen julkisen sektorin sekä perheen ja läheisten välille. Vaikka vapaaehtoistoimintaa onkin runsaasti, sen merkittävyys sosiaalialalla ei ole kovinkaan suuri. Tähän saattavat olennaisesti vaikuttaa sosiaalialan ongelmakeskeiset ja korjaavat työskentelytavat, kun pyrkimys tulisi olla ennalta ehkäisevässä työssä, mihin vapaaehtoistoimintakin suurimmilta osin sijoittuu. Vapaaehtoistoimintaa ei kuitenkaan tulisi nähdä pelkästään sosiaalimenoja säästävänä toimintana, vaikka pitkällä aikavälillä se voikin alentaa julkisen avun tarvetta. (Lehtinen 1997, 9–19.)

Hyvänä esimerkkinä tällaisesta vapaaehtoistoimintaa korostavasta toimintamallista on Alankomaissa kehitelty ”Welfare New Style” – malli. Tällä hetkellä sosiaalipalveluja tuottavat Euroopassa valtio ja julkinen sektori, markkinatalous sekä kansalaisyhteiskunta, eli kolmas sektori, johon luetaan perhe, läheiset, erilaiset järjestöt sekä vapaaehtoistoiminta. Tarkoituksena on kuitenkin pyrkiä edistämään sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja osallisuutta sekä kansalaisten voimaantumista. Samalla tulisi siirtyä yksilöllisyydestä yhteisöllisyyteen, voimavarakeskeisyyteen sekä työskentelyyn moniammatillisesti ja kokonaisvaltaisella tavalla. Samalla huomioidaan vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet, kun siirrytään niin sanotusti asiantuntijuudesta yleisen tason

auttajiin ja tukijoihin. Tärkeässä asemassa on myös virallisen ja epävirallisen hoidon tasapaino. Yhteisöllisyyttä ja voimavarakeskeisyyttä korostavan toimintamallin hyötyinä olisi ennen kaikkea byrokratian väheneminen ja se, että työskennellään lähempänä ihmisiä heidän omissa ympäristöissään. Toisaalta uhkana on se, että ammattilaiset korvataan kokonaan vapaaehtoisilla. (Bokseveld 2014.)

Yhteiskunnallisella tasolla vapaaehtoistoiminta ehkäisee syrjäytymistä ja vahvistaa auttamistyötä. Yhteiskunnallinen merkittävyys korostuu, kun kansalaisten aktiivisuus kanavoituu yhteiseksi eduksi ja yhteisölliseksi vastuuksi. (Mykkänen-Hänninen 2007, 11–16.) Vaikka vapaaehtoistoiminta vahvistaakin ammatillista työtä, toimintaa ei voida suoraan pakottaa valtion tarpeisiin. Vapaaehtoistoiminta perustuu kuitenkin toimintaan, joka muokkautuu omiin tarpeisiinsa ja on toimijalähtöistä. Jos toimintaa aletaan liiaksi pakottamaan johonkin tiettyyn suuntaan ja pysymään tietyissä raameissa, vapaaehtoistoiminnan periaate häviää. (Rönneberg 1998, 10.)

2.3 Vapaaehtoistoiminta sosiaalialalla

Vapaaehtoistoiminnan muotoja on useita ja ne ovat aina toteuttajiensa näköisiä. Vapaaehtoistoiminta voi kohdistua muun muassa hoidolliseen, kuntouttavaan tai neuvovaan työhön, psykososiaaliseen tukeen, kulttuurilliseen tai poliittiseen työhön taikka vapaa-ajan viettoon. (Lehtinen 1997, 22–23.) Koskiahon (2001, 16) mukaan sosiaalinen vapaaehtoistoiminta kohdistuu ennen kaikkea vapaa-aikaan, koulutukseen, asumiseen, työelämään ja ympäristöön. Näin ollen vapaaehtoistoiminnan ulottuvuudet ovat laajemmat kuin perinteisessä ammatillisessa työssä. Sosiaalialalla vapaaehtoistoiminnan nähdään kuuluvan ennen kaikkea ennaltaehkäisevän työn piiriin. Toiminnassa korostuu vastuu itsestä ja muista, yhteinen tekeminen, osallisuus ja voimaantuminen. Vapaaehtoistoiminnan tarkoituksena on vuorovaikutuksen edistäminen ihmisten kesken sekä yhteiskunnallisten palvelujen kehittäminen tarpeita vastaavaksi. (Lehtinen 1997, 19–20.)

Vapaaehtoistoiminnassa kiteytyy kaikkien oikeuksien ja yksilöllisyyden kunnioittaminen sekä dialogisuus. Toimintaa toteutetaan omalla persoonalla ja

aiemmilla kokemuksilla sekä yhteisten arvojen ja yhdessä tekemisen kautta. Ihminen on perusluonteeltaan toimija, jolloin yhdessä tekeminen edistää arkielämää yhteisön hyväksi. Vapaaehtoistoiminnan tavoitteena onkin rakentaa yhteisöä, jossa jokainen voi toteuttaa itseään sekä muuttaa arkeaan ja toimintaympäristöään. Lähtökohtana onkin, että vapaaehtoistoiminnassa lähdetään liikkeelle ihmisestä itsestään ja siitä todellisuudesta ja ympäristöstä, jossa hän toimii. Vapaaehtoistoiminnan keskeisimpiä menetelmiä ovat innostaminen, motivointi, arkilähtöisyys sekä voimavara- ja ratkaisukeskeisyys. (Kurki 2001, 67–74.) Vapaaehtoistoiminnassa korostuu ammatilliseen työhön verrattuna se, että työmenetelmistä kyetään irtautumaan helpommin ja siirtymään todelliseen kohtaamiseen, kuuntelemiseen sekä aidompaan läsnäoloon (Eskola 2001, 208).

Vapaaehtoistoiminnan taustalla on monia ulottuvuuksia, joista tärkeimpiä ovat kasvatuksellinen, sosiaalinen sekä kulttuurinen ulottuvuus. Lähtökohtana on sekä yksilöllisten arvojen että ihmisten oman arjen ja elinympäristön kehittäminen osallisuuden ja tietoisuuden lisäämisen kautta. Vapaaehtoistoiminnassa on kyse ihmisten välisestä kohtaamisesta ja vuoropuhelusta sekä myötämielisyydestä ja yhteisvastuullisuudesta. Vapaaehtoistoiminnassa kiteytyvät muutoksen aikaansaaminen sekä paremman arjen luominen. Vapaaehtoistoiminta perustuu ennen kaikkea aktiiviseen toimintaan ja vuorovaikutukseen, jossa yksilön persoona on tärkeässä asemassa sekä yhteisöllisyyteen. (Kurki 2001, 67–84.)

3 YHTEISÖ JA YHTEISÖLLISYYS

3.1 Yhteisö käsitteenä

Yhteisöllä tarkoitetaan yksilöiden ja ryhmien välillä olevaa sitoutunutta suhdetta, jossa jäsenet arvostavat toisiaan ja suhtautuvat toisiinsa solidaarisesti. Yhteisöt voidaan jakaa kolmeen eri luokkaan: muodollisiin, toiminnallisiin ja symbolisiin. Muodollisessa yhteisössä jäsenet eivät välttämättä koe yhteenkuuluvuuden tunnetta keskenään, kun taas toiminnallinen yhteisö perustuu jäsenten väliseen vuorovaikutukseen ja tunteeseen yhteisöön kuulumisesta. Symbolisen yhteisön jäsenillä on yhteinen aatteellinen ajatusmaailma ja jäsenyys vahvistuu yhteiseen aatteeseen sitoutumisen kautta. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 9–10.) Saastamoinen (2009, 41) lisää, että yhteisössä on karkeasti kysymys siitä, mikä on keskeinen jäseniä yhdistävä tekijä.

Vaikka yhteisöjä voi jakaa eri luokkiin, on jokaisella yhteisöllä Paasivaaran ja Nikkilän (2010, 10) mukaan myös joitain yhteisiä piirteitä: sosiaalisten siteiden tiiviys ja vaatavuus, yhteisöllisyys jäsenien arjessa, rituaaliset tapahtumat yhteisön sisällä, ryhmän pienehkö koko, jäsenien kokemus samankaltaisuudesta sekä jaettu uskomus- ja moraalikäsitys. Yhteisössä on oleellista se, kokevatko yhteisön jäsenet yhteenkuuluvuuden tunnetta vai eivät. Käsitteet yhteenkuuluvuus ja yhteisö pitävätkin sisällään runsaasti keskenään samankaltaisia piirteitä. (Saastamoinen 2009, 41.) Weberin (1978) mukaan todellisen yhteenkuuluvuuden tunteen seurauksena on se, että yhteisön jäsenet asettuvat vastavuoroisesti toistensa asemaan ja kohtelevat toisiaan kuin ystäviä (Aro 2011, 39–40). Yhteisöllisyyttä kuvaavia sanoja ovat muun muassa yhdessä tekeminen, vuorovaikutuksellisuus, henkilökohtaisesti merkittävät suhteet, luottamus ja yhteenkuuluvuus (Paasivaara & Nikkilä 2010, 11). Moilasan ja Eilolan (2013,7) mukaan käsitteiden yhteisö ja yhteisöllisyys yksiselitteinen määrittely on haastavaa, koska eri kontekstissa ja ajassa käsitteet muokkautuvat omanlaisekseen.

3.2 Yhteisöllisyys työyhteisössä

Yhteisö ja yksilö vaikuttavat siihen, miten yhteisöllisyys rakentuu työyhteisössä, työpaikan henkilöiden muodostamassa kokonaisuudessa. Yksilöiden synnyttämä positiivinen ilmapiiri yhteisössä tukee myös työyhteisön me-henkeä sekä yhteishenkeä. Hyvän me-hengen ja yhteishengen omaavassa yhteisössä ylpeys ja arvostus omaa työtä kohtaan lisääntyvät ja työtovereille tarjotaan vilpittömästi apua ja tukea. (Paasivaara & Nikkilä 2010, 12–13, 21.) Paasivaara ja Nikkilä (2010, 13) kuvaavat kiteyttäen, miten työyhteisön yhteisöllisyys vaatii jokaisen työntekijän halun toimia työyhteisön hyväksi:

Olen kiinnostunut työstäni ja työyhteisöni toiminnasta. Olen kiinnostunut ottamaan asioista selvää, olen kiinnostunut osallistumaan yhteiseen toimintaan ja toimimaan yhteisön hyväksi, vaikka siitä ei ole välitöntä hyötyä minulle.

Myös Kuittinen ja Kejonen (2009, 246) toteavat, että yhteisöllisyys ja yksilöllisyys täydentävät toisiaan. Paasivaaran ja Nikkilän (2010, 12–13) mukaan työyhteisön yhteisöllisyys voi parhaimmillaan tukea yksilöiden välistä kanssakäymistä, toisista välittämistä, työhyvinvointia sekä oppimista että tuloksellisuutta työelämässä.

Yhteisöllisyys voi kärsiä työyhteisössä, jos organisaation taloudellinen tilanne heikkenee, yhteisöllinen tuki ei ole riittävää ja yksilöiden kannustaminen on vähäistä. Tällöin yksilöt pyrkivät toimimaan itsenäisemmin ajaakseen omaa etuaan ja varmistakseen esimerkiksi työsuhteen jatkumisen, eikä työtä tehdä enää yhteisönä yhteisön hyväksi. (Kuittinen & Kejonen 2009, 248–250.)

3.3 Yhteisön merkitys yksilölle

Ihminen hakeutuu luonnostaan mukaan yhteisöihin ja kaipaa niitä; oli kyseessä sitten perhe, ystäväpiiri tai harrasteryhmä. Yksilö hakee yhteisöstä tietämättäänkin hyväksytyksi tulemisen tunnetta sekä identiteettinsä vahvistusta ja usein vasta vanhempana alkaa luottaa siihen, että kelpaa omana itsenään. (Kylliäinen 2009, 29–30; Aro 2011, 53; Moilanen & Eilola 2013,7.) Aro (2011, 39) kuvailee sitä, että yksilöllä on tapana muodostaa suhteita sellaiseen yhteisöön, jossa uskoo myös itsensä toteuttamisen olevan mahdollista. Yhteisöön liitytään omien kiinnostusten

mukaan ja sen myötä pyritään hakemaan yhteenkuuluvuutta samankaltaisen arvomaailman omaavien ihmisten joukosta (Ilvonen 2005, 7; Tahvainen 2005, 32).

Paasivaaran ja Nikkilän (2010, 21) mukaan yhteisöön kuulumista voidaan pitää yksilölle merkityksellisenä voimavarana, joka parhaimmillaan mahdollistaa sen, että yksilö voi toimia itselleen mielekkäällä tavalla. Herrasen ja Kivijärven (2009, 159) mukaan yhteisön ulkopuolelle jääminen voi taas lisätä yksilön aggressiivista käyttäytymistä ja aiheuttaa itsetunto-ongelmia.

3.4 Monikulttuurinen yhteisö

Herrasen ja Kivijärven (2009, 160) mukaan monikulttuurisuus yhteisössä on etnistä tasa-arvoa sekä kulttuurista suvaitsevaisuutta, joka vaatii jäseniltä yhteisöllisyyttä ja avoimuutta. Etnisessä ja monikulttuurisessa työyhteisöissä kohtaavat erilaisten ihmisten kautta myös erilaiset toimintatavat (Pitkänen 2006a, 115). Työyhteisössä monikulttuurisuudella tarkoitetaan pääsääntöisesti sitä, että työyhteisön jäsenet ovat kotoisin eri kulttuureista. (Vartia, Bergbom, Rintala-Rasmus, Riala, Salminen, Giorgiani & Huuhtanen 2007, 178.) Kauppinen (2007, 4) tuo esiin, että monimuotoisen työyhteisön piirteisiin kuuluu kaikenlaiset erilaisuuteen liittyvät piirteet, esimerkiksi sukupuoleen, ikään, fyysiseen toimintakykyyn ja kulttuuritaustoihin liittyvät asiat. Monikulttuurisessa yhteisössä hyväksytään kulttuurien erilaisuus ja arvostetaan eri kulttuureita.

Monikulttuurisuuden hyväksyminen ja siihen sopeutuminen ei ole vain tietyn vähemmistöryhmän asia, vaan se on yhteisön kaikkien jäsenten asia. (Vartia ym. 2007, 178.) Durkheimin (1990) mukaan yhteisöt ovat kuitenkin muuttuneet yhä enemmän yksilöllistä erilaisuutta salliviksi ja ymmärtäneet jokaisen yksilön tekemän työn olevan arvokasta myös itselle (Herranen & Kivijärvi 2009, 161).

4 MONIKULTTUURISUUS JA MONIMUOTOISUUS

4.1 Kulttuuri käsitteenä

Maahanmuuttajien määrä on kasvanut pakolaisuuden myötä Suomessa 1990-luvulta lähtien. (Vartia ym. 2007, 16). Vuoden 2012 lopussa Suomessa asuvien ulkomaalaisten määrä oli 279 616 henkilöä eli 5,2 prosenttia väestöstä. Joka kymmenes Suomessa vakituisesti asuva 25–34-vuotias oli ulkomaalaista syntyperää vuoden 2012 tilaston mukaan. (Tilastokeskus 2013.) Kulttuurinen, kielellinen ja kansallinen monimuotoisuus näkyy yhä enenevässä määrin Suomessa. Kohtaaminen ihmisten kanssa muuttuu, kun puhutaan monia eri kieliä ja kulttuuriset taustat vaihtelevat. Maahanmuuton lisääntyminen Suomessa vaikuttaakin oleellisesti yhteiskunnan monimuotoisuuteen. (Raunio, Säävälä, Hammar-Suutari & Pitkänen 2011, 17–18.)

Suhde oman ja muiden kulttuurien välillä on jatkuvassa vuorovaikutuksessa keskenään. Kulttuurilla tarkoitetaan laajasti ihmisryhmää, joka samaistuu yhdeksi ryhmäksi ja jakaa yhteisiä pyrkimyksiä, taustoja ja tarpeita. (Axelson 1993, Korhonen & Puukari 2013, 12 mukaan). Kulttuuriin sisältyy erilaisia uskomuksia, arvoja, perinteitä ja käytäntöjä, jotka siirtyvät sukupolvelta toiselle. (Vartia ym. 2007, 178). Kulttuuri voi olla myös tiedostamatonta ja pitää sisällään hiljaista kulttuurista tietoa (Korhonen 2013, 34).

Kulttuuri voidaan jaotella etnografisiin ja demografisiin muuttujiin, statusmuuttujiin, epävirallisiin ja virallisiin yhteyksiin sekä erilaisiin jäsenyyksiin. Etnografisilla muuttujilla tarkoitetaan esimerkiksi kieltä, etnisyyttä, kansallisuutta ja uskontoa. Demografiset muuttajat pitävät sisällään iän, sukupuolen ja asuinpaikan. Statusmuuttajat puolestaan viittaavat sosiaaliseen, taloudelliseen ja koulutukselliseen taustaan. (Korhonen & Puukari 2013, 12.)

Kulttuuri merkitsee osaltaan sosialisatioprosessia ja kansallista tapaa toimia. Kulttuuri näkyy asioiden ja esineiden annettuina merkityksinä. Kaikki merkitykset ja koodit, joita kulttuurissa luodaan näkyvät vuorovaikutuksessa ja sosiaalisissa suhteissa. Kulttuurin sanotaankin muodostuvan näkyväksi vasta vuorovaikutuksessa muiden kanssa. (Wallin 2013, 47–48.) Kulttuuria luodaan

lisäksi koko ajan uudelleen. Kulttuurit eivät ole siis homogeenisiä, vaan niissä piilee monenlaisia osa-alueita. Näillä osa-alueilla voi olla omanlaisiaan arvoja ja merkityksiä. (Jensen 2005, Pietilä 2013, 51 mukaan.) Maaailma muuttuu koko ajan kansainvälisemmäksi, jolloin kulttuuritkin saavat uusia ulottuvuuksia. Kehitys ja oppiminen eivät tapahdu yhden rajatun kulttuurin sisällä, vaan vaikutteita saadaan monista eri kulttuureista. (Korhonen 2013, 58–59.)

4.2 Monikulttuurisuus

Monikulttuurisuus-aatteen synty nähdään sijoittuvan 1960-luvulle, jolloin mustien kansalaisuus- ja oikeustasutelu Yhdysvalloissa nosti tasa-arvoajatukset uudelle tasolle. Keskustelussa alettiin kiinnittää enemmän huomiota yksilön etniseen taustaan, kulttuuriin ja ihonväriin. Vaikka monikulttuurisuuden synty tapahtuikin Yhdysvalloissa, tuli se viralliseksi ohjelmapolitiikaksi ensimmäisenä Kanadassa 1970-luvulla. (Ylänkö 2000, 50–51.)

Monikulttuurisuus-käsitteessä ei ole selkeää logiikkaa, vaan sitä käytetään yleisessä keskustelussa ja eri kielissä monenlaisissa yhteyksissä (Wallin 2013, 42). Monikulttuurisuus käsitettä onkin moitittu liian epämääräiseksi (Hammar-Suutari 2009, 70). Monikulttuurisuus ei liity pelkästään maahanmuuttajiin, vaan se liittyy kaikkeen kulttuuriseen erilaisuuteen. Monikulttuurisuus pitää sisällään monenlaisia kulttuurisia vähemmistöryhmiä. Vähemmistöryhmät voivat muodostua esimerkiksi uskonnon, etnisyyden, kielen, vammaisuuden, ikäryhmän, seksuaalisen tai sukupuolisen suuntautumisen perusteella. (Raunio ym. 2011, 18.)

Monikulttuurisuudella on niin poliittisia, sosiaalisia kuin kulttuurisiakin päämääriä. Siihen liitetään vahvasti moniarvoisuus ja monimuotoisuus sekä erilaisuuden näkeminen rikkautta lisäävänä tekijänä. (Wallin 2013, 42–44.) Hammar-Suutarin (2009, 70) mukaan monikulttuurisuudella halutaan kuvata erilaisista kulttuuritaustoista tulevien ihmisten keskinäistä vuorovaikutusta. Monikulttuurisuuteen kuuluu myös sen käytännönläheisyys, joka pyrkii vähentämään ja ehkäisemään syrjintää (Ylänkö 2000, 53).

4.3 Monimuotoisuus, moniarvoisuus ja transnationaalisuus

Monikulttuurisuutta ja monimuotoisuutta käytetään käsitteinä myös rinnatusten, esimerkiksi yhteiskunnallisella tasolla. Hammar-Suutari (2009) näkee monikulttuurisuuden yläkäsitteenä monimuotoisuudelle ja moniarvoisuudelle. Monimuotoisuus kuvaa kulttuurien kohtaamiseen liittyvää moninaisuutta. Monimuotoisuus käsitteen ajatelleen ottavan huomioon laajemmin yhdenvertaisuuteen liittyvät periaatteet. (Hammar-Suutari 2009, 71.) Monimuotoisuuteen kuuluu kaikenlainen ihmisten ja ihmisryhmien välinen eroavaisuus, joka näyttäytyy arjen kohtaamisissa (Saukkonen 2013, 217). Monimuotoisuus voi liittyä sekä yksilöiden näkyviin piirteisiin että ulkoisesti havaitsemattomiin. Monimuotoisuus näkyy yhteisössä monien yksilöllisten piirteiden muodossa. Näitä voivat olla muun muassa ikä, sukupuoli, uskomus, vakaumus, kulttuuri, kieliryhmä, fyysinen tai psyykinen vamma tai yksilö voi edustaa sukupuolivähemmistöä. (Työterveyslaitos 2012.)

Moniarvoisuus, pluralismi, puolestaan merkitsee kulttuurisen moninaisuuden hyväksymistä sekä monenlaisten arvojen ymmärtämistä. Moniarvoisuudessakin yhteiskunnan jäseniltä edellytetään sitoutumista yhteisiin periaatteisiin. (Pitkänen 2006b, 67.)

Transnationaalisuus eli ylirajaisuus käsittelee ihmisten levittäytyneisyyttä maantieteellisten rajojen yli, mikä johtaa uudenlaisten verkostojen syntyyn. Transnationaalisten elämäntapojen myötä muodostuu monenlaisia kulttuurisia muotoja. Ylirajaisuuden myötä ihmiset eivät enää yksiselitteisesti kuulu johonkin kansallisuuteen, vaan sen myötä muodostetaan uudenlaisia tapoja ajatella esimerkiksi omasta suomalaisuudesta. Transnationaalisuutta ei ole kuitenkaan tutkittu vielä kovinkaan paljon, eikä tiedetä kuinka paljon se vaikuttaa yksilöiden arkeen. (Raunio ym. 2011, 29.)

Tasa-arvoisen näkemyksen mukaan ihmisiä tulisi kohdella niin, että jokaisella ihmisellä on yhtäläinen oikeus olla olemassa (Cuellar, Arizpe, Fall, Furgler, Furtado, Goulandris, Griffin, Haq, Jelin, Kamba, Magga, Mikhalkov, Nakane & Takla 1998, 68). Kaikki ihmiset ovat erilaisia, tulkitsevat asioita eri tavalla ja jokaisella on omanlaisia kognitiivisen ajattelun taitoja. Moninaisuus onkin

tärkeää, sillä sen avulla voidaan saada aikaiseksi hyötyjä, kuten uusia näkökulmia. (Page 2007, 23, 103, 131.)

4.4 Monikulttuurisuus yhteiskunnassa

Yhteiskunnan nähdään olevan monikulttuurinen, kun siinä elää monia kulttuureja rinnakkain – niin etnisiä kulttuureita kuin alakulttuureitakin. (Hammar-Suutari 2009, 71). Monikulttuurinen yhteiskunta on vahvalla ja kestäväällä pohjalla, kun monimuotoisuus nähdään oleellisena osana niin yksityiselämässä kuin julkisella tasolla. (Raunio ym. 2011, 39). Kulttuurien välisen vuorovaikutuksen tulisi siis korostua myös kaupunkien strategioissa. Poliittisissa ohjelmissa tuodaan esille lähinnä suvaitsevaisuuden lisäämiseen liittyviä näkökulmia vaikka oleellista olisi pohtia enemmänkin tasavertaista kulttuurien välistä oppimista ja molemminpuolista integroitumista. (Pitkänen & Raunio 2011, 228.)

Moninaisuuden sekä ihmisten liikkuvuuden rajojen yli nähdään olevan jälkimodernille yhteiskunnalle tunnusomaista. Suomen poliittisen ja yhteiskunnallisen keskustelun onkin otettava nämä asiat huomioon. Tärkeää olisi löytää moninaisuuden ymmärtämiselle ja näkymiselle yhteneväisyyttä sekä edistää ihmisten välistä yhdessä toimimista antaen kuitenkin yksilölle vapaus säilyttää oma erilaisuutensa. (Raunio ym. 2011, 17.) Ihmiskunnan kehityksen kannalta tavoitteena tulisi olla yksilöiden ja yhteisöjen oikeuden puolustaminen oman kulttuurisen ainutlaatuisuuden edustamiseen. Tämän lisäksi tulisi edistää ymmärryksen lisäämistä ja hyväksymisen ilmapiiriä. Ihmiskunta ei koskaan ole sidoksissa vain johonkin tiettyyn kulttuuriin, koska moninaisuuden juuret näyttäytyvät yleisessä ihmisyyden tunteessa. (Cuellar ym. 1998, 75–76.)

Suomen laki edellyttää myös omalta osaltaan yhdenvertaisuuden toteuttamista. Yhdenvertaisuuslaissa tuodaan esille, että ketään ei saa syrjiä etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, uskonnon, kielen, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, sukupuolisen suuntautumisen tai muun yksilöön liittyvän asian perusteella. (Yhdenvertaisuuslaki 21/2004, 6§.)

4.5 Kulttuurien välinen kohtaaminen

On tärkeää oppia tunnistamaan ja tiedostamaan oman kulttuurin vaikutukset sekä mahdolliset ennakkokäsitykset ja asenteet, joita oma kulttuuri saattaa pitää sisällään. Tällä tavoin erilaisten ihmisten ja kulttuurien kohtaaminen voi mahdollistua. (Korhonen & Puukari 2013, 12). Puhutaan myös molemminpuolisesta sopeutumisesta, *mutual accommodation*, jossa myös yhteiskunta uudistuu ja muokkautuu ihmisten välisen vuorovaikutuksen kautta. Molemminpuolinen sopeutuminen muokkaa toimintatapoja ja arvojärjestelmää. (Raunio ym. 2011, 18). Erilaisten kulttuurien kohtaaminen vaatii sopeutumista kaikilta osapuolilta (Liebkind 2000, 171).

Kulttuurien ymmärtämisessä tulee muistaa, että kaikki kulttuurit vaikuttavat toisiinsa ja saavat myös vaikutteita muista kulttuureista. Kulttuurit eivät siis ole joitain eristäytyneitä kokonaisuuksia vallitsevasta ympäristöstä. Kulttuurit muokkautuvat jatkuvasti niin sisäisten kuin ulkoistenkin tekijöiden pohjalta. (Cuellar ym. 1998, 56.)

Kulttuurien välisen kohtaamisen yhteydessä puhutaan akkulturaatiosta. Akkulturaatiolla tarkoitetaan yksilön tai ryhmän läpikäymää prosessia muuttuvassa kulttuurisessa kontekstissa. Akkulturaatiomallit jaetaan yksi- ja kaksikulotteisiin malleihin. Yksikulotteisessa mallissa kulttuurivähemmistö sulautuu enemmistön kulttuuriin yksisuuntaisesti, kun taas kaksikulotteisessa mallissa korostetaan vähemmistökulttuurin oman kulttuurin säilyttämistä sopeutumisessa enemmistökulttuuriin. Kokonaisuudessaan akkulturaatio on kaksisuuntainen prosessi, jossa kulttuuri muokkaa ihmistä ja myös yksilö itse muokkaa kulttuuria. (Korhonen & Puukari 2013, 36–37.) Prosessi merkitsee ajan myötä tapahtuvia muutoksia vuorovaikutuksessa toisen kulttuurin kanssa. Näihin muutoksiin kuuluvat uskomukset, arvot, asenteet, tunteet, käyttäytyminen ja samaistuminen. (Liebkind 2000, 13.) Wallinin (2013, 44–45) mukaan akkulturaatio tarkoittaa mukautumista, jossa korostuu myös vähemmistöryhmän oma valta sopeutumisprosessissa.

Kulttuurien välisessä viestinnässä merkittäväntä on toisen kunnioitus ja arvostaminen. Viestinnän tehokkuus määrittyy sen pohjalta, kuinka hyvin

vuorovaikutuksen osapuolet havaitsevat toistensa tavoitteita ja tulkitsevat toisiaan. Kiinnostus vuorovaikutukseen toisen kanssa ja halu olla läsnä johtavat onnistuneeseen kohtaamiseen. Tulee myös muistaa, että monissa kulttuureissa on omia vuorovaikutusta ja kommunikaatiota sääteleviä sääntöjä ja käyttäytymiskuvioita. Monet ristiriidat syntyvätkin sen takia, että emme ole tietoisia näistä kommunikaatioeroista. (Halme & Vataja 2011, 54.) Kulttuurien välisestä kohtaamisesta puhuttaessa tulee kuitenkin huomioida, että vuorovaikutus ei tapahdu abstraktien kulttuurien välillä, vaan yksilöllisten ihmisten välillä (Raunio ym. 2011, 21). Kulttuurinen tausta ei siis ole yksinään vuorovaikutusta määrittävä tekijä. Ihmisillä on moniakkin erilaisia ryhmäkuuluvuuksia, jotka vaikuttavat käyttäytymiseen. Kommunikoinnin ongelmat pohjautuvat usein siihen, ettei olla tietoisia toisen arvoista tai toimintatavoista. (Abdullah-Preteceille 2006; Baumann 1996, 1999, Raunio ym. 2011, 20 mukaan.)

Arjessa tapahtuvat vuorovaikutustilanteet ovat keskeisiä monikulttuurisuuden oppimisessa ja edistämisessä. Suurin osa kohtaamisesta tapahtuu arkisissa toimintaympäristöissä, joten kulttuurien välisen vuorovaikutuksen kehittäminen tulisi olla tärkeää kaikille ihmisille. (Pitkänen & Raunio 2011, 227.)

Monikulttuuriosaaminen voidaan nähdä nelikenttänä, johon kuuluvat tieto, taito, tunne ja toiminta. Tietoon liittyy kulttuurinen orientaatio eli tietämys kyseiseen kulttuuriin liittyen. Wallin (2013, 78) korostaa, että kaikkea ei tarvitse tietää, mutta edes jonkinasteinen tieto auttaa ymmärtämään toista kulttuuria. Taitoon nähdään kuuluvaksi sekä sosiaaliset taidot että kommunikaatio. Toimintaan liitetään osallisuus, kohtaaminen ja kulttuurinen tasapaino. Kulttuurinen tasapaino on sitä, että kyetään yhteiseen moninaiseen näkökulmaan. Lopuksi nelikenttään kuuluu tunne eli mentaaliset prosessit. Tämä mentaalinen prosessi nähdään olevan reflektiota, omien mentaalisten rakenteiden ja rajoitusten pohdintaa. (Wallin 2013, 77–86.)

5 LAHDEN MONIKULTTUURIKESKUS MULTI-CULTI

5.1 Mikä Multi-Culti on?

Lahden monikulttuurikeskus Multi-Culti on perustettu vuonna 1995 osana projektia, jonka tarkoituksena oli lisätä maahanmuuttajien osallistumista. Tavoitteena oli perustaa Lahteen kohtaamispaikka kansainvälisyydestä kiinnostuneille ihmisille. Perustamisprojektiin osallistui sekä maahanmuuttajia, viranomaistahoja että kansalaisjärjestöjä. (Lahden kaupungin nuorisopalvelut 2014.)

Monikulttuurikeskus Multi-Culti on kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan keskus, joka toimii osana Lahden kaupungin nuorisopalveluita ja sen toiminnasta vastaa toiminnanohjaaja. Toiminnanohjaajan lisäksi Multi-Cultissa työskentelee nuorisohjaaja. Multi-Culti on kohtaamispaikka kaikille sen toiminnasta kiinnostuneille, sekä kantaväestölle että maahanmuuttaneille. Toimintaan voivat osallistua kaikki katsomatta ikää, sukupuolta, kulttuuria, uskontoa tai poliittista vakaumusta. Multi-Cultin toiminta perustuu rasminvastaisuuteen sekä syrjimättömyyteen. (Hämäläinen 2014.)

5.2 Multi-Cultin tavoitteet ja toiminta

Multi-Cultin toiminnan tavoitteena on edistää erilaisten ihmisten yhteisen toiminnan avulla yhdenvertaisuutta ja moninaisuutta Päijät-Hämeessä. Lisäksi Multi-Cultin tavoitteena on edistää maahanmuuttajien kotoutumista Lahteen yhteistyössä Lahden maahanmuuttajapalveluiden kanssa. Kotoutumista edistetään Multi-Cultissa muun muassa tarjoamalla maahanmuuttajille paikka, jossa he voivat tutustua lahtelaisiin ja kasvattaa omaa sosiaalista verkostoaan. Maahanmuuttajat voivat toimia myös vapaaehtoisina ja näin ollen järjestää omaa kulttuuriaan ylläpitävää toimintaa. (Lahden kaupungin nuorisopalvelut 2014.)

Multi-Cultin toiminta on kaikille avointa ja ilmaista. Multi-Cultissa järjestetään paljon erilaista toimintaa, muun muassa harrastustoimintaa, opintoryhmiä, kursseja, kulttuuritapahtumia, luentoja sekä retkiä. Erilaisten harraste- ja

opintoryhmien ohella Multi-Cultissa huomioidaan myös kansainvälisyys-, yhdenvertaisuus- ja asennekasvatus. (Lahden kaupungin nuorisopalvelut 2014.)

Toimintaan pääsee mukaan osallistumalla jonkin olemassa olevan ryhmän toimintaan tai ryhtymällä vapaaehtoistoimijaksi. Toiminnasta vastaavat työntekijät yhdessä vapaaehtoistoimijoiden kanssa. Suurin osa Multi-Cultin toiminnasta perustuu vapaaehtoistoimintaan; jos vapaaehtoistoimintaa ei olisi niin runsaasti, koko Multi-Cultia ei olisi olemassa. Kaikki toimivat yhteisössä samanvertaisina ja tekevät niin pienempiä kuin suurempiakin tehtäviä. Innostus ja kiinnostus toimintaa kohtaan ohjaavat vapaaehtoistoimintaa ja toimiminen on pitkälti itsenäistä ja oma-aloitteista. (Hämäläinen 2014.)

Multi-Cultin toiminnan merkittävin vaikutusvalta on komitealla, joka kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa. Komitea koostuu vapaaehtoistoimijoista, jotka päättävät kokonaisvaltaisesti Multi-Cultin toiminnasta. Komitean jäsenet ovat kaiken ikäisiä ja heiltä odotetaan innovatiivisuutta sekä aktiivisuutta. (Lahden kaupungin nuorisopalvelut 2014.)

5.3 Multi-Cultin ainutlaatuisuus

Lahden monikulttuurikeskus Multi-Culti on paikkana ainutlaatuinen Suomessa. Vapaaehtoistoimijat ovat tärkeässä asemassa Multi-Cultin toiminnan mahdollistumisen kannalta. Vapaaehtoiset myös vaikuttavat suuresti Multi-Cultin toiminnan kehittämiseen. Perehtyessämme muihin vastaavanlaisiin keskuksiin heidän kotisivujensa kautta, huomasimme, että vapaaehtoistoimijuus ei ole niissä niin näkyvässä roolissa. Suomessa on useita monikulttuurikeskuksia, mutta niiden toiminta on enemmän maahanmuuttajille suunnattua sekä kotouttamiskeskeistä, ja useimpien monikulttuurikeskusten tavoitteena on ainoastaan opettaa maahanmuuttajille suomen kieltä ja kulttuuria. Monissa monikulttuurikeskuksissa vapaaehtoistoimijat koostuvat pääosin kantaväestöstä, kun taas Multi-Cultissa vapaaehtoisina voivat toimia sekä maahanmuuttajat että kantaväestön edustajat. Multi-Cultin toiminta on suunnattu kaikille ja tavoitteena on myös tietoisuuden lisääminen monikulttuurisuudesta. Multi-Culti pyrkii siihen, että samalla kun maahanmuuttajat tutustuvat suomalaiseen kulttuuriin ja tapoihin, myös suomalaiset tutustuvat muiden maiden kulttuureihin ja tapoihin. Tämän lisäksi

maahanmuuttajat saavat mahdollisuuden jakaa ja pitää omia perinteitään yllä.
(Hämäläinen 2014.)

6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITE

6.1 Tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda esiin vapaaehtoistoiminnan merkitystä ja arvoa sekä yhteiskunnallisesti että yksilöllisesti. On tärkeää korostaa vapaaehtoistojen omaa näkökulmaa työstään. Lisäksi tarkoituksena on tuoda esille monikulttuurisuuden laajuutta ja arkipäiväistymistä. Tarkoituksena on myös Multi-Cultin toiminnan merkityksen esiin tuominen.

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, mitkä ovat Multi-Cultin vapaaehtoistojen motiivit toimia kyseisessä yhteisössä ja mitä monikulttuurisessa yhteisössä toimiminen heille merkitsee. Tavoitteenamme on myös tuottaa Multi-Cultille uutta tietoa heidän vapaaehtoistoinnastaan.

6.2 Tutkimuskysymykset

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat seuraavat: 1. Mitkä ovat vapaaehtoisten toimijoiden henkilökohtaiset motiivit tehdä vapaaehtoistoimintaa Multi-Cultissa? 2. Miten yhteisö vaikuttaa vapaaehtoistojen haluun olla mukana ja jatkaa vapaaehtoistoimintaa Multi-Cultissa? 3. Miten monikulttuurisuus näyttäytyy vapaaehtoistojen Multi-Cultissa?

7 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

7.1 Tutkimusmenetelmä

Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa todellisuus koostuu tutkijan ja tutkittavan vuorovaikutuksellisesta yhteydestä. Laadullinen tutkimusote soveltuu tutkimukseen hyvin, kun kiinnostuksen kohteena ovat yksilöiden omat näkökulmat aiheesta. (Metsämuuronen 2006, 86–88.) Halusimme tuoda tutkimuksessa kuuluvaksi juuri vapaaehtoistoimijoiden omat näkökulmat. Laadullinen tutkimus antaa myös mahdollisuuden kuvata ja ymmärtää erilaisia ilmiöitä uudella tavalla. Tämän lisäksi laadullisen tutkimuksen avulla voidaan syvällisemmin ja määrällistä vapaamuotoisemmin tulkita erilaisia ilmiöitä. Laadullisessa tutkimuksessa onkin tarkoituksena ymmärtää erityisesti miten tutkittavat kokevat tutkittavan asian. (Kananen 2008, 24–25.)

Eskolan ja Suorannan (1998, 16–17) mukaan laadulliseen tutkimukseen liittyy usein vuorovaikutustilanne tutkittavan kanssa sekä tutkittavien osallistaminen tutkimukseen. Oleellista on myös, että tutkimuksessa usein edetään yksittäisistä havainnoista tuloksiin. Laadullisessa tutkimuksessa ei tulisi myöskään olettaa etukäteen mitään vaan oleellinen tieto saadaan yleensä tutkittavilta. (Kananen 2008, 25–28.) Emme halunneet tehdä olettamuksia aiheesta etukäteen, vaikka osalle meistä Multi-Culti ja jotkin sen vapaaehtoistoimijoista olivat meille entuudestaan tuttuja. Tutkimuskysymyksemme muotoutuivat tutkimusprosessin aikana. Laadulliselle tutkimukselle ominaista onkin, että tutkimuskysymykset saattavat muotoutua tutkimuksen edetessä (Eskola & Suoranta 1998, 15–16).

Vapaaehtoistoiminta ei ollut meille kovinkaan tuttu aihe entuudestaan. Lisäksi tämänkaltaista tutkimusta ei ole Multi-Cultille toteutettu aikaisemmin. Koska laadullisen tutkimuksen avulla on tarkoitus saada uutta tietoa sekä syvällisempi kuvaus ilmiöstä, soveltuu laadullinen tutkimus opinnäytetyömme tutkimusmenetelmäksi hyvin (Kananen 2008, 31–32).

7.2 Tutkimuksen kohderyhmä

Tutkimuksen kohderyhmäksi valikoitui Lahden monikulttuurikeskus Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoista kuusi henkilöä. Laadullisessa tutkimuksessa on tarkoitus ymmärtää tutkittavien näkemys tutkittavasta aiheesta, jolloin tutkittavien määrän ei tarvitse kattaa koko ryhmää. Päätelmiä ei tehdä pelkästään yleistävyyttä ajatellen vaan huomioiden tutkimuksen kannalta merkittävän tiedon toistuminen haastateltavien näkökannoissa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 181–182.)

Tutkimukseen osallistuneiden ryhmä oli monipuolinen. Osallistujien joukossa oli neljä naista ja kaksi miestä. Lisäksi kohderyhmä koostui sekä maahanmuuttaneista että kantaväestöstä. Osallistuneiden ikäjakauma oli myös laaja. Osa tutkimukseen osallistuneista on toiminut Multi-Cultissa useita vuosia ja osa taas vähemmän aikaa. Vapaaehtoistoiminnassa he olivat mukana erilaisten elämäntilanteiden vuoksi, mutta myös osallistumisen helppouden ja hauskuuden vuoksi. Emme kuitenkaan tuo missään vaiheessa tutkimusta ilmi, mikä ajatus on tullut keneltäkin vapaaehtoistoimijalta, jotta kaikkien tutkimukseen osallistuneiden tunnistamattomuus säilyy.

7.3 Teemahaastattelu

Käytimme aineistonhankintamenetelmänä teemahaastattelua, joka sopii hyvin laadulliseen tutkimukseen. Toteutimme haastattelut yksilöhaastatteluina, jolloin pystyimme ryhmähaastattelua paremmin kontrolloimaan haastattelun etenemistä. (Hirsjärvi ym. 2009.) Tarkoituksenamme oli tutkia kohderyhmän ajattelutapaa ja saada selville heidän näkökulmansa aiheesta, joten haastattelu oli soveltuvin menetelmä. Hirsjärvi ja Hurme (2000, 47) painottavatkin sitä, että teemahaastattelu soveltuu aineistonhankintamenetelmäksi erityisesti silloin, kun haastattelun avulla on tarkoitus saada näkyville tutkittavien subjektiivinen kokemus aiheesta. Teemahaastattelu etenee etukäteen laadittujen teemojen ja mahdollisesti myös apukysymysten mukaan. Kysymykset voivat muuttua haastattelun edetessä, koska teemahaastattelu perustuu tulkintaan ja vuorovaikutukseen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 74–79.)

Vaikka teemahaastattelu sallii jonkin verran liikkumavaraa, ei kysymyksiä laadita miten tahansa. Teemahaastattelun avulla on tarkoitus löytää merkityksellisiä vastauksia tarkoituksenmukaisesti, jotta saadaan vastauksia tutkimuskysymyksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 75.) Yksityiskohtaisten kysymysten sijaan teemahaastattelu etenee keskeisten aihepiirien, teemojen, varassa. Tämä antaa mahdollisuuden sille, että tutkittavien ääni tulee kuuluville ja heidän tulkintansa asioista nousevat esiin. Teemat ovat kaikille tutkimukseen osallistuville samat, vaikka apukysymykset, kysymysten muoto tai järjestys vaihtelisikin. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 48.)

Laadimme haastattelurungon (liite 4) siten, että saisimme vastauksia tutkimuskysymyksiimme. Tutkimuskysymykset pohjautuvat teoriapohjaamme ja sitä myöten haastattelun teemat liittyvät tutkimuskysymyksiin. Ensimmäisen teeman kautta haimme vastauksia tutkimuskysymykseen ”Mitkä ovat vapaaehtoisten toimijoiden henkilökohtaiset motiivit tehdä vapaaehtoistoimintaa Multi-Cultissa?” Toisen teeman kautta vastauksia haettiin tutkimuskysymykseen ”Mikä on Multi-Cultin yhteisö vaikuttaa vapaaehtoistoimijoiden haluun olla ja jatkaa mukana toiminnassa?”, kun taas kolmas teema muodostui tutkimuskysymyksen ”Miten monikulttuurisuus näyttäytyy yhteisön jäsenille Multi-Cultissa?” kautta. Apukysymyksiä mietimme jo etukäteen, mutta niitä käytettiin sen mukaan, miten keskustelut haastateltavien kohdalla etenivät. Teemahaastattelua käytettäessä suunnitelmallisuus ja kysymysten laatiminen onkin erityisen tärkeässä asemassa (Kananen 2008, 66).

Tutkimusluvan (liite 1) saatuaamme kaikille aktiivisesti vapaaehtoistoimintaan Multi-Cultissa osallistuville vapaaehtoistoimijoille lähetettiin sähköpostia Multi-Cultin toiminnanohjaajan toimesta. Päädyimme tähän toimintatapaan sen vuoksi, että Multi-Cultin toiminnanohjaajalla oli jo valmiiksi luotuna sähköpostiryhmät vapaaehtoistoimijoista. Emme myöskään kokeneet tässä vaiheessa tarpeelliseksi saada kaikkien vapaaehtoistoimijoiden sähköpostiosoitteita. Sähköposteihin liitettiin mukaan saatekirje (liite 2), jotta vapaaehtoistoimijat pystyivät etukäteen tutustumaan tutkimuksemme aiheeseen. Lisäksi saatekirjeessä oli ilmoittautumisohjeet haastatteluun, jos kiinnostus tutkimukseen osallistumisesta heräsi. Haastateltavat määräytyivät ilmoittautumisjärjestyksen mukaan. Metsämuurosen (2006, 45) mukaan satunnaisotanta lisää tutkimuksen

luotettavuutta. Tällöin tutkimustuloksiin ei vaikuta tutkijan taikka tutkittavan pyrkimykset. Koemme hyvänä myös sen, että haastateltavat ottivat osaa tutkimukseen oman mielenkiintonsa mukaan, meidän siihen vaikuttamatta.

Saimme useita ilmoittautumisia ja lähetimmekin kaikille ilmoittautuneille tiedon sähköpostitse siitä, saivatko he mahdollisuuden osallistua tutkimukseemme. Kuuteen ensimmäiseksi ilmoittautuneeseen vapaaehtoistoimijaan otimme henkilökohtaisesti yhteyttä. Sovimme aikatauluista haastateltavien kanssa ja saimme sovittua kaikki haastattelut samalle päivälle. Neljään vapaaehtoiseen saimme yhteyden puhelimitse ja kahteen olimme yhteydessä sähköpostitse.

Haastattelut toteutettiin Multi-Cultin tiloissa, jolloin paikka oli tuttu ja turvallinen haastateltaville. Kanasen (2008, 74) mukaan haastattelupaikan tulisikin olla mahdollisimman rauhallinen, tuttu ja turvallinen. Haastattelut etenivät siten, että meistä kukin vuorollaan toimi haastattelijan roolissa, jolloin jokainen haastatteli kahta vapaaehtoistoimijaa. Haastateltavat allekirjoittivat ennen haastattelun alkamista myös luvan tutkimukseen osallistumisesta (liite 3), jossa vielä painotimme tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä. Ennen haastattelujen nauhoituksen alkamista kävimme kunkin haastateltavan kanssa läpi, miten haastattelu tulee pääpiirteissään etenemään ja mistä teemoista meidän on tarkoitus keskustella. Kanasen (2008, 73) mukaan onkin tärkeää, että haastateltavan kanssa käydään ennen varsinaisen haastattelun aloittamista aihealueet läpi. Kerroimme haastateltaville myös, että vääriä tai oikeita vastauksia ei ole, vaan tarkoitus on saada juuri heidän ajatuksensa asiasta näkyville. Kananen (2008, 96) toteaaakin, että joissain tilanteissa haastateltavat saattavat olettaa, että heillä tulisi olla ”valmiita vastuksia”. Pyrimme myös pitämään ilmapiirin rentona, jotta haastateltavilla olisi ollut mahdollisimman mukava olo tilanteessa.

Haastattelut etenivät sujuvasti, pysyivät hyvin aiheessa ja aikataulutuksemme oli onnistunut. Olimme varanneet aikaa kutakin haastateltavaa kohden yhden tunnin. Joidenkin kysymysten kohdalla koimme aiheelliseksi hieman yksinkertaistaa ja avata kysymyksiä sen vuoksi, että osa haastateltavista ei ollut äidinkielenään suomea puhuvia. Kaikki haastateltavat puhuivat kylläkin suomea sujuvasti, mutta halusimme varmistaa, että kysymyksemme on ymmärretty oikein.

7.4 Tutkimusaineiston analyysi

Käytimme työssämme aineistolähtöistä sisällönanalyysiä, koska sen avulla voidaan analysoida aineistoa systemaattisesti ja objektiivisesti, jolloin tutkittavasta aiheesta saadaan tiivistetty kuvaus. Aineistolähtöisessä analyysissä tutkimusaineistosta pyritään luomaan mahdollisimman teoreettinen kokonaisuus. Analyysiyksiköt valitaan tarkoituksen ja tehtävän mukaisesti, eikä olettamuksia tehdä etukäteen vaan käsitteitä yhdistellään vastauksien saamiseksi tutkimustehtävään. Menetelmä perustuu tulkintoihin ja päättelyyn, jolloin siirrytään havainnoista teorioihin, jotta saadaan mahdollisimman teoreettinen käsitys ilmiöstä. Johtopäätökset pyritään kuitenkin tekemään tutkittavien näkökulmasta. (Tuomi & Sarajarvi 2002, 95–115.) Myös Vilkan (2005, 140) mukaan johtopäätöksiä tehtäessä oma näkökulma asiaan voi vaikuttaa, vaikka pyritäänkin ymmärtämään tutkittavia heidän omasta näkökulmastaan.

Aloitimme tutkimusaineistoon perehtymisen heti haastattelujen jälkeisenä päivänä. Ensimmäinen vaihe ennen varsinaista analyysiä on litterointi eli haastattelujen kirjoittaminen kirjalliseen muotoon. Kanasen (2008, 88) mukaan tutkimusaineiston analyysiä ei voida aloittaa ennen kuin aineisto on kirjoitettu tiivistettyyn muotoon. Teimme litteroinnin sanatarkasti kirjoittaen ylös kaiken puheen, jota haastateltava tuotti. Litterointivaihetta nopeutti se, että olimme jakaneet haastattelut opinnäytetyöryhmämme kesken siten, että jokainen litteroi kaksi haastattelua. Tätä ennen sovimme yhteisen tavan litterointiin, jotta tutkimuksen luotettavuus ei kärsi. Haastatteluaineistoa kertyi yhteensä 44 sivua fontilla Times New Roman, fonttikoolla 12 ja rivivälillä 1,5. Haastattelut kestivät 24,55 minuutista 40,15 minuuttiin.

Kun olimme litteroineet aineiston tietokoneelle, luimme omamme sekä toistemme litteroinnit useaan kertaan läpi. Aineistoon tuleekin perehtyä huolellisesti ennen sisällönanalyysiä, jotta aineisto avautuu tutkijalle (Eskola & Suoranta 2008, 151; Kananen 2008, 94).

Litteroituun aineistoon perehdyttyämme, aloitimme aineiston analyysin sisällönanalyysin keinoin, käyttäen aineistolähtöistä analyysiä. Kanasen (2008, 90) mukaan aineistolähtöisellä analyysillä tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen

teoreettiset käsitteet syntyvät aineiston pohjalta. Sisällönanalyysissä tarkastellaan tekstimuotoon muutettuja aineistoja eritellen, yhtäläisyyksiä ja eroja etsien sekä tiivistäen. Sisällönanalyysin avulla pyritään aikaan saamaan tiivistetty kuvaus tutkittavasta asiasta. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 103.)

Aloitimme sisällönanalyysin alleviivaamalla eli koodaamalla tutkimusaineistosta oleellisia asioita. Alleviivasimme aineistosta aina tiettyä teemaa koskevan asian samalla värillä, jotta myöhempi käsittely olisi selkeämpää. Koodauksella pyritään siihen, että aineistosta nostetaan esiin tutkimustehtävälle oleellisia asioita. Jos tutkimustehtäviä on useita, käsittelyä helpottaa se, että samaa tehtävää koskevat asiat yhdistetään samalla koodilla, joka meidän tapauksessamme oli väri. (Kananen 2008, 89; Tuomi & Sarajärvi 2009, 109.) Koodauksen jälkeen mietimme yhdessä tutkimuksen analyysiyksikköä, joka avulla käsitteellistimme aineistoamme. Valitsimme analyysiyksiköksi ajatuskokonaisuuden, joka voi Tuomen ja Sarajärven (2009, 110) mukaan pitää sisällään useampiakin lauseita.

Valittuamme analyysiyksikön aloitimme pelkistämään aineistosta koodattuja kokonaisuuksia. Pelkistäessä eli redusoidessa alkuperäisilmauksia tiivistetään edelleen, jotta käsittely helpottuu (Tuomi & Sarajärvi 2009, 109). Seuraava esimerkki kuvaa sitä, miten olemme pelkistäneet ajatuskokonaisuuksia. "*Mulla henkilökohtanen raja on sillanen, tota about puoltoist metrii, mul on hirveen siis iso alue mihin ei saa tulla. Ja tota täällä ihmiset ei tunne oikeestaan tommosii, positiivises mieles, tommosii rajoi vaan tääl tullaan sillai niinku et, et tullaan hyvin paljon halaamaan muun muassa.*" Pelkistetty ilmaus esimerkin suorasta lainauksesta on: *Läheisyys näyttäytyy oleellisesti yhteisössä.*

Seuraava vaihe sisällönanalyysissä oli klusterointi eli ryhmittely. Ryhmittelyssä kaikki koodatut alkuperäisilmaukset muutetaan pelkistettyyn muotoon ja pelkistetyille ilmauksille aloitetaan muodostaa alakategorioita ja niille edelleen yläkategorioita. Ryhmittelyssä aineisto tiivistyy siis edelleen ja alustavia kuvauksia tutkittavasta ilmiöstä alkaa muodostua. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110.) Aiemmin esittämällemme pelkistetyille ilmaukselle muodostui alakategoria *Läheisyys yhteisössä* ja tämä termi taas oli osana yläkategoriaa *Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus*. Selkeytimme ryhmittelyä taulukoinnin avulla, joka meidän mielestämme havainnollisti kategorioiden muodostamista. Ryhmittelyprosessia eli

kategorioiden muodostamista voidaan jatkaa niin pitkään, kuin se tutkimuksen kannalta on oleellista (Tuomi & Sarajärvi 2009, 111).

Yläkategorioita muodostui yhteensä kahdeksan, jotka koskivat vapaaehtoistoimintaa Multi-Cultissa, Multi-Cultin yhteisöä sekä monikulttuurisuuden näyttäytymistä Multi-Cultissa. Yläkategoriat ovat seuraavat: Henkilökohtainen merkitys, Sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet, Toiminnan vapaus, Yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus, Multi-Cultin yhteisön anti yksilölle, Multi-Cultin ainutlaatuiset ominaisuudet, Monimuotoisuus sekä Monikulttuurisuuden haasteet voimavarana. Seuraava kuvio (kuvio 1) havainnollistaa kategorioiden muodostumista.

Alakategoria	Yläkategoria
Toiminnan monipuolisuus Uuden oppiminen Itsensä toteuttaminen Merkityksellisyyden kokeminen Sisältöä elämään Henkinen hyvinvointi	Henkilökohtainen merkitys
Uusien verkostojen luominen Kontaktien ylläpitäminen Vuorovaikutuksellisuus	Sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet
Rajattomuus Osallisuus päätöksenteossa Omaehtoinen toimiminen	Toiminnan vapaus
Omana itsenä olemisen arvostus Vastaanottavuus ja avoimuus Me-henki Läheisyys	Yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys
Arjen sisältö Hyvinvointi Kulttuuritietämys	Multi-Cultin yhteisön anti yksilölle
Näkyvä piirre Abstrakti piirre Vallitseva piirre	Multi-Cultin ainutlaatuiset ominaisuudet
Yksilöllisyys ja ainutlaatuisuus Kulttuurien kirjo Monenlaisuus Yhdenvertaisuus	Monimuotoisuus
Kulttuuri- ja näkemyserot Kommunikoinnin haasteet	Monikulttuurisuuden haasteet voimavarana

Kuvio 1 Ala- ja yläkategorioiden muodostuminen

8 TUTKIMUSTULOKSET

8.1 Multi-Cultin vapaaehtoisten motivaatio toimintaan

Seuraavassa kuvailemme niitä tuloksia, joissa tulee esiin, mitkä ovat vapaaehtoistoimijoiden henkilökohtaisia motiiveja olla mukana Multi-Cultin vapaaehtoistoiminnassa ja mitä vapaaehtoistoiminta heille antaa.

8.1.1 Henkilökohtainen merkitys

Seuraava kuvio (kuvio 2) kuvaa yläkategorian henkilökohtainen merkitys muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Toiminnan monipuolisuus Uuden oppiminen Itsensä toteuttaminen Merkityksellisyyden kokeminen Sisältöä elämään Henkinen hyvinvointi	Henkilökohtainen merkitys

Kuvio 2 Yläkategoria henkilökohtainen merkitys

Henkilökohtainen merkitys muodostui suurimmaksi motivaatiota vapaaehtoistoimijoille antavaksi lähteeksi. Henkilökohtaisella merkityksellä tarkoitamme tässä sitä, mitä toimiminen Multi-Cultin yhteisössä henkilökohtaisesti antaa kullekin vapaaehtoistoimijalle. Yläkategoriaksi henkilökohtainen merkitys muodostui alakategorioiden toiminnan monipuolisuus, uuden oppiminen, itsensä toteuttaminen, merkityksellisyyden kokeminen, sisältöä elämään sekä henkinen hyvinvointi kautta.

Osalle haastatteluun osallistuneista toiminnan monipuolisuus nousi tärkeäksi juuri Multi-Cultissa toimimisen syyksi. Haastateltavat korostivat erityisesti sitä, että Multi-Cultissa saa tehdä monipuolisesti erilaisia asioita, osallistua itseä kiinnostaviin toimintoihin sekä toimia eri kansalaisuuksista tulevien kanssa.

Just se tekemisen monipuolisuus, että ei oo niinku sellast tylsää hetkeä ainakaa.

Muutama haastateltava mainitsi motivaation lähteeksi uuden oppimisen ja tässä erityisesti muilta uusien näkökantojen ja muista kulttuureista uuden tiedon saamisen sekä kielitaidon karttumisen. Yksi haastateltavista mainitsi uuden oppimiseksi myös omien asenteiden ja ennakkoluulojen kohtaamisen sekä niiden työstämisen ja muokkaamisen, joka mahdollistuu toimimalla juuri Multi-Cultissa.

Sit tavallaan ehkä täs on kans sellanen omien ennakkoluulojen semmonen kohtaamisen mahdollisuus ja sit voi työstää niitä.

Itsensä toteuttaminen nousi myös vahvasti esiin useammalla haastateltavalla. Itsensä toteuttamista perusteltiin muun muassa sillä, että voi kohdentaa omaa motivaatiotaan juuri itseään kiinnostavaan alueeseen sekä toimimalla itselle soveltuvalla tavalla. Yksi haastateltavista otti esille myös perustarpeiden toteutumisen Multi-Cultissa toimimisen anniksi.

Ja sitte se tärke pointti on kuitenkin sellai, et just se perustarve toteutuu. Sä tuut kuulluks, sä tuut nähdyks ja huomioiduks.

Myös merkityksellisyyden kokeminen jossain muodossa nousi esiin kaikkien haastateltavien kohdalla. Merkityksellisyyden kokemista kuvailtiin esimerkiksi sillä, että voi tuntea itsensä hyödylliseksi ja tarpeelliseksi. Merkityksellisyyden kokemisen alakategoriaan sisältyi kuvauksia myös siitä, että pystyi hyödyntämään omaa aikaansa tarpeellisella tavalla sekä auttamaan muita. Toisten auttaminen ja kokemus hyödyllisyydestä osoittautuivat tärkeiksi motivaatiota antaviksi tekijöiksi vapaaehtoistoimijoille.

Mä tunnen itteni hyödylliseks, tarpeelliseks. Jos mulla on annettavaa, niin miks mä en antais sitä.

Aikoja mitkä mä voin hyödyntää täällä ja tosissaa niiku antaa sitä sitte ja toivoa että joku muu sieltä missä kohdataan, saa siitä jotakin sen takia, ku mä annan sen hyväst sydämestä.

Motivaatiota toimintaan antoi myös sen kokeminen, että vapaaehtoistoiminta antoi haastateltaville sisältöä elämään. Osa haastateltavista mainitsi toiminnan tuovan juuri tietynlaista lisäystä arjen toimintaan sekä mahdollisuuden irtautua omasta arjesta ja rutiineista. Myös samaistuminen muihin antoi merkitystä elämään. Yksi haastateltavista kertoi, että myötäeläytymiskokemus antoi myös itselle uutta perspektiiviä omaan elämäntilanteeseen.

No yks tällai merkityksen tekijä vois olla se mun oma elämäntilanne, ni sitte halus tavallaan vähän niinku ulkoistettua sitä, ni se niinku helpotti sitä myötäeläytymiskokemusta.

Henkinen hyvinvointi nousi esiin muutamalla haastateltavalla. Se, että vapaaehtoistoimijuus oli hauskaa ja antoi hyvän mielen, tulivat esiin tässä alakategoriassa muutamia kertoja. Sen lisäksi, että toiminta antoi hyvän mielen, se myös antoi yhdelle haastateltavista sielun tasapainoa sekä eräälle toiselle se merkitsi myös hyvää oman mielenterveyden kannalta.

Jotenki se on vaa aina ollu sitte sellai, et ku siit saa kuitenkin hyvän mielen.

Miksei se tee mun mielenterveydelleki hyvää.

8.1.2 Sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet

Seuraava kuvio (kuvio 3) kuvaa yläkategorian sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Uusien verkostojen luominen Kontaktien ylläpitäminen Vuorovaikutuksellisuus	Sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet

Kuvio 3 Yläkategoria sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet

Sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet muodostuivat myös merkittäväksi motivaation lähteeksi haastatteluun osallistuneiden keskuudessa. Kaikki osallistuneista mainitsivat sosiaaliset suhteet jossain muodossa. Yläkategoriaksi sosiaalinen kanssakäyminen ja sosiaaliset suhteet muodostui alakategorioiden uusien verkostojen luominen, kontaktien ylläpitäminen sekä vuorovaikutuksellisuus kautta.

Haastateltavat olivat vahvasti sitä mieltä, että uusien verkostojen luominen motivoi heitä osallistumaan Multi-Cultin toimintaan. Tämä tuli selkeästi esille haastateltavien kommentteissa, joissa he kertoivat mahdollisuudesta kohdata uusia ihmisiä.

Täällä on mahdollistunu tämmöne kokemus, että mä voin tavata hienoja ihmisiä.

Uusien ihmisten kohtaaminen, se antaa motivaatiota.

Ihmisiä. Sitä. Se on se juttu.

Osa haastateltavista mainitsi erikseen myös uusien kontaktien luomisen eri kulttuureista tuleviin ihmisiin, mutta samalla myös samanhenkisiin ja samankaltaisen arvomaailman omaaviin henkilöihin.

Alakategoria kontaktien ylläpitäminen syntyi haastateltavien ajatuksista, joissa he toivat esille, kuinka tärkeää on tulla hyvin toimeen muiden kanssa. Tärkeäksi he kokivat myös sen, että kaikki tuntevat toisensa ja saa mahdollisuuden toimia tuttujen ihmisten parissa. Osalle haastateltavista oli syntynyt ystävyysuhteita myös vapaaehtoistoiminnan ulkopuolella, jonka he kokivat motivaatiota ylläpitävänä voimana. Kaikille haastatteluun osallistuneille toiminnan ulkopuoliset suhteet eivät kuitenkaan olleet tärkeitä.

Vuorovaikutuksellisuutta pidettiin myös merkityksellisenä toimintaan osallistumisen lähteenä ja lähes kaikki haastateltavat mainitsivat vuorovaikutuksellisuuden jossain muodossa. Alakategoria pitää sisällään ajatuksia siitä, että voi ylipäättään toimia ja olla tekemisissä muiden kanssa sekä tehdä asioita yhdessä toisten kanssa. Myös kommunikointi toisten kanssa koettiin tärkeäksi.

Tääl on niinku mahdollista tavata ja olla vuorovaikutuksessa upeitten ihanien ihmisten kanssa.

Must on niiku äärettömän tärkeetä, että semmonen vuoropuhelu on mahdollista.

8.1.3 Toiminnan vapaus

Seuraava kuvio (kuvio 4) kuvaa yläkategorian toiminnan vapaus muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Rajattomuus Osallisuus päätöksenteossa Omaehtoinen toimiminen	Toiminnan vapaus

Kuvio 4 Yläkategoria toiminnan vapaus

Multi-Cultin toiminnassa selkeästi esiin tuleva toiminnan vapaus esiintyi kaikkien haastateltavien vastauksissa. Yläkategoria toiminnan vapaus muodostui alakategorioista rajattomuus, osallisuus päätöksenteossa sekä omaehtoinen toimiminen.

Rajattomuus tuli esiin muutaman haastateltavan vastauksista. Rajattomuus ilmentyi muun muassa sellaisina asioina, että toiminta on vapaamuotoista ja vapaata kaikille. Haastateltavat kokivat, että kaikkeen toimintaan voi osallistua vapaasti ja sen lisäksi voi itse valita miten ja millaiseen toimintaan osallistuu. Vastauksista ilmeni myös, että kukin voi osallistua omien mahdollisuuksiensa mukaan.

Mä arvostan suuresti, et kaikki tekeminen on silleen vapaaehtoisuusperiaatteella ja sit se, että jos se ei oo sulle mahdollista, niin sitä pois olemista ei syyllistetä millää tapaa.

Tääl on varmaa se, että tää vapaaehtoisuus on hirveesti ilman rajoja olevaa.

Alakategoria osallisuus päätöksenteossa pitää sisällään ajatuskokonaisuuksia, jotka ilmentävät haastateltujen ajatuksia muun muassa siitä, kuinka paljon toimintaan ja osallistumiseen pystyy itse vaikuttamaan sekä miten toimintaa Multi-Cultissa voi kehittää. Haastatteluista kävi myös ilmi, että ainakin kolme haastatteluun osallistuneista toimii tai on toiminut Multi-Cultin komitean jäsenenä. Osa haastateltavista toi esille sen, että Multi-Cultissa voi perustaa ryhmiä vapaasti.

Pystyt hyvin vapaasti ehottelee hullujaki ideoita ja et hei voitaisko vapaaehtoset tehdä tämmöstä.

Kaikki lähtee mukaan, et ei oikeestaan kukaan vedä jarruja pohjaan. Et lähetään kokeileen niinku ihan kaikkee.

Mun vapaaehtoinen toiminta ei ole vain pelkkää kerhotoimintaa. Ei ole rajoitettu, mä keksin erilaisia muita juttuja ja sitten osallistun jokaiseen tapahtumaan, jonka Multi-Culti järjestää.

Mul on kerhoja, komitea ja elävä kirjasto. Ne kolme pistettä, johon mä osallistun.

Omaehtoinen toimiminen nousi esille muutaman haastateltavan vastauksista. Tavallaan olisimme voineet liittää omaehtoisen toimimisen myös alakategoriaan rajattomuus, mutta mielestämme ajatuskokonaisuudet kuvasivat kuitenkin enemmän juuri omaehtoista toimintaa tässä yhteydessä. Tärkeäksi haastateltavat kokivat juuri sen, että omaehtoisuus säilyy kaikessa toiminnassa ja päätävältä osallisuudesta sekä aktiivisuudesta säilyy itsellä.

Tää ei oo sillee kahlitsevaa, eikä sillee sitovaa, että omien mahdollisuuksien mukaan.

Osallisuushan on täällä sitä, saat valkata tasan tarkkaa ite, mitä sä haluat tehdä, mihin sä haluat osallistuu, mihin sä et halua osallistua, kaikkia kuullaan, se on hyvin paljon kiinni omasta aktiivisuudestaan.

8.2 Yhteisön merkitys vapaaehtoistoiminnalle

Seuraavassa kuvaamme niitä Multi-Cultin yhteisöstä saatuja tuloksia, jotka kuvaavat sitä, miksi vapaaehtoistoimijat ovat mukana juuri Multi-Cultin vapaaehtoistoiminnassa.

8.2.1 Yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys

Seuraava kuvio (kuvio 5) kuvaa yläkategorian yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Omana itsenä olemisen arvostus Vastaanottavuus ja avoimuus Me-henki Läheisyys	Yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys

Kuvio 5 Yläkategoria yhteenkuuluvuus ja yhteisöllisyys

Multi-Cultissa vallitseva yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus tuli vahvasti esiin haastatteluaineistostamme. Yläkategoriat yhteisöllisyys ja yhteenkuuluvuus syntyivät alakategorioista omana itsenä olemisen arvostus, vastaanottavuus ja avoimuus, me-henki sekä läheisyys kautta, jotka taas muodostuivat haastattelun ajatuskokonaisuuksista.

Haastatteluun osallistuneet vapaaehtoistoimijat olivat yksimielisesti sitä mieltä, että yhteisössä on mahdollisuus olla oma itsensä ja sitä arvostetaan. Tätä väitettä tukivat erityisesti kommentit, joissa haastateltavat kertoivat arvostuksen ja hyväksytyksi tulemisen kokemuksesta, omien mielipiteiden huomioon ottamisesta sekä siitä, että jokaiselle annetaan tilaisuus löytää oma paikkansa yhteisöstä.

Jokainen joka tulee siihen (Multi-Cultin yhteisöön) se löytää paikkansa siinä ja tulee hyvin kuulluksi ja hänen mielipiteensä otetaan huomioon.

Vastaanottavuus ja avoimuus alakategoriat syntyivät haastateltavien ajatuksista, joissa tuli esiin yhteisön välittömyys, ihmisten määrittelemättömyys sekä kuvaus siitä, miten kaikki yhteisön jäsenet ovat ainutlaatuisia yksilöitä. Lisäksi yhteisössä mahdollistui haastateltavien mukaan vapaus omien kokemusten ja ajatusten jakamiseen sekä vuoropuheluun.

Ihmisiä ei määritellä, et ne on niin ainutlaatuisia yksilöitä, kun vaan mahdollista.

Haastateltavat kuvailivat, että yhteisössä toimitaan toinen toista tukien, eikä asioita tarvitse miettiä itsekseen. Lisäksi esiin nousi, että Multi-Cultin erilaisesta toiminnasta ja uusien asioiden kokeilemisesta innostutaan. Näille haastateltavien ajatuksille määrittelimme alakategorian me-henki.

Toinen toistaan tukien mennään eteenpäin, että kukaan ei jää yksin pätkäilemään.

Läheisyys muodostui merkitykselliseksi alakategoriaksi yhteenkuuluvuudelle ja yhteisöllisyydelle. Haastateltavat esittivät, että yhteisössä henkilökohtaiset rajat häviävät ja ollaan lähellä toisia. Moni haastateltava nosti esiin, että yhteisössä on tapana halata paljon ja osa kuvaili kokemusta siitä, että ollaan kuin yhtä perhettä.

Tääl periaatteessa häviää ne henkilökohtaisetki rajat, et tääl halitaa ja ollaa periaatteessa yhtä perhettä.

8.2.2 Multi-Cultin yhteisön anti yksilölle

Seuraava kuvio (kuvio 6) kuvaa yläkategorian Multi-Cultin yhteisön anti yksilölle muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Arjen sisältö Hyvinvointi Kulttuuritietämys	Multi-Cultin yhteisön anti yksilölle

Kuvio 6 Yläkategoria Multi-Cultin yhteisön anti yksilölle

Haastatteluaineistosta tuli esiin, että yhteisö antoi haastateltaville sisältöä arkeen ja se lisäsi yhteisön jäsenien hyvinvointia sekä kulttuuritietämystä. Edellä mainitut alakategoriat syntyivät haastateltavien ajatuskokonaisuuksista.

Useat haastateltavat kuvasivat, että Multi-Cultin yhteisö on itselle kuin toinen koti ja perhe. Lisäksi Multi-Cultia kuvattiin tärkeänä ajanviettopaikkana ja kerrottiin siitä, miten se antaa itselle uusia ideoita. Näille ajatuskokonaisuuksille muodostimme alakäsitteen "Arjen sisältö".

Tämä on mun toinen koti ja perhe.

Multi-Culti antaa mulle jotenkin uusia ideoita.

Kysyttäessä haastateltavilta, mitä Multi-Cultin yhteisö yksilölle antaa saimme paljon vastauksia hyvinvointiin liittyen. Vastauksista nousi esiin niin henkinen kuin fyysinenkin hyvinvointi sekä se, miten huolet unohtuvat yhteisön kanssa toimiessa. Lisäksi haastateltavat kuvasivat, että yhteisöstä saa paljon hyvää mieltä ja se tuo iloa elämään.

Mä saan tästä iloja ja vaikka mitä! sä unohdat kaikki huolet, jos tulet tänne. - - tuo paljon paljon iloa minulle, tärkeä paikka.

Yksi yhteisön antia kuvaava alakategoria oli kulttuuritietämys. Kyseinen teema nousi esille haastateltavan kertoessa, että Multi-Cultin yhteisö antaa itselle vaikutteita monelta eri taholta ja ystävyysuhteet eri kulttuureista ovat lisääntyneet. Lisäksi maahanmuuttajataustaiset haastateltavat totesivat, että heidän

suomen kielen taitonsa on kehittynyt ja ymmärrys Suomen kulttuurin tavoista on lisääntynyt.

Mä oon saanu uusia yhtävyysuhteita, eri kulttuureista.

Mun on helpompi ymmärtää suomalaisia ja heidän tapojaan.

8.2.3 Multi-Cultin ainutlaatuiset ominaisuudet

Seuraava kuvio (kuvio 7) kuvaa yläkategorian Multi-Cultin ainutlaatuiset ominaisuudet muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Näkyvä piirre Abstrakti piirre Vallitseva piirre	Multi-Cultin ainutlaatuiset ominaisuudet

Kuvio 7 Yläkategoria Multi-Cultin ainutlaatuiset ominaisuudet

Haastateltavat kuvailivat runsaasti Multi-Cultia haastattelun eri vaiheissa. Osa piirteistä oli sellaisia, jotka näkyvät ja kuuluvat Multi-Cultissa konkreettisesti, kuten paikan yhteisön monikielisyys, ikäraajattomuus ja se, että Multi-Cultiin on kuka tahansa tervetullut.

- - kuus seittämän kieltä yhtä aikaa keskustelussa niin, niin onhan se nyt ihan omaa luokkaansa.

Osa piirteistä oli taas enemmän abstrakteja ja kuvailivat enemmänkin paikan tunnelmaa. Näitä piirteitä olivat kotoisuus, lämminhenkisyys, positiivisuus sekä vaatimattomuus. Osa abstrakteista piirteistä kuvasi yhteisöä, kuten värikkyyys, monipuolisuus sekä termi iloinen sekametelisoppa.

Lisäksi haastateltavat toivat esiin piirteitä, jotka vallitsevat Multi-Cultin sisällä; ihmisten kohtaamista ja uusiin kulttuureihin tutustumista, omaa alkuperäänsä unohtamatta.

Kaikki, jotka tulevat tänne muistavat oman kotimaansa, mutta unohtavat rasismien.

8.3 Monikulttuurisuuden näyttäytyminen

Tuomme seuraavaksi esiin tutkimustuloksia monikulttuurisuuteen liittyen.

Tuomme esiin haastateltavien omia mielipiteitä siitä, miten monikulttuurisuus näyttäytyy yhteisön jäsenille Multi-Cultissa.

8.3.1 Monimuotoisuus

Seuraava kuvio (kuvio 8) kuvaa yläkategorian monimuotoisuus muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Yksilöllisyys ja ainutlaatuisuus Kulttuurien kirjo Monenlaisuus Yhdenvertaisuus	Monimuotoisuus

Kuvio 8 Yläkategoria monimuotoisuus

Haasteltavat kuvailivat monikulttuurisuutta alakategorioiden yksilöllisyys ja ainutlaatuisuus, kulttuurien kirjo, monenlaisuus sekä yhdenvertaisuus kautta. Näiden pohjalta muodostui yläkategoria monimuotoisuus.

Yksilöllisyys ja ihmisten ainutlaatuisuus tuli esiin jokaisen haastateltavamme vastauksista. Yksilöllisyys ja ainutlaatuisuus näyttäytyi ihmisten määrittelemättömyytenä sekä yksilöllisyyden korostamisena. Ihmisten ainutlaatuisuus ja erilaisuus nähtiin rikkautena.

Ihmisten se rikkaus, kuinka ne on kaikki yksilöllisesti erilaisia ja niil on ne omat rikkautensa ja mitä ne tuo tähän yhteisöön. Ne kaikki otetaan mukaan siihen ja sit siit tulee se ihana sekametelisoppa.

Kyllä tää yhteisö on monikulttuurinen, mutta sit ku me mennään siihen meidän yhteisöön, nii ku me ei määritetä niit ihmisii eikä määritellä sitä ihmistä, vaan meille kaikki on ainutlaatuisia yksilöitä niin se monikulttuurisuus tietyl tavalla häviää terminä siitä.

Voi olla oman näkönen, aito itsensä.

Toiseksi alakategoriaksi moninaisuudelle muodostui kulttuurien kirjo, joka vastasi haastateltavien näkemystä erilaisten kulttuurien näkymisestä Multi-Cultissa. Haastatteluaineistossa esiintyi useasti mainintoja, että yhteisössä on erilaisia kulttuureja ja tämän vuoksi myös monenlaisia tapoja toimia. Haastateltavat kokivat positiivisena asiana, että tietämys muista maista ja niiden kulttuureista lisääntyy.

Sä voit tutustua heidän kulttuuriin - - sä saat tietoa, minkälainen on heidän kulttuuri ja tausta. Se tuo mulle rikkautta.

Mä saan vaikutteita monelta eri taholta - - ja pystyn sitte tämmösenä perussuomalaisena lahtelaisena vielä tekee siitä sitten sekametelisopan, hämmentämään tätä suomalaisuutta.

Alakategoria monenlaisuus näkyi haastateltavien kertomassa siinä, että on vapaus olla omanlainen, yhteisössä on monenlaisia näkemyksiä, tapoja ja arvoja sekä ajattelussa ja ideoinnissa ei ole rajoja. Yhteisöä kuvattiin iloisena sekametelisoppana, iloisena kaaoksena sekä monipuolisena ja värikkäänä kokonaisuutena. Lisäksi monenlaisuus näyttäytyi monikielisytenä.

Jokainen voi puhuu omalla äidinkielellään, jos haluaa. Tai sit me vaan vaikka lauletaan jokainen omalla äidinkilellämme.

Neljäs alakategoria yhdenvertaisuus muodostui haastateltavien ajatuskokonaisuuksista, joissa kuvailtiin tasapuolisuutta ja tasa-arvoa kaikkien vapaaehtoistoimijoiden välillä. Haastatteluista kävi myös ilmi, että toisten mielipiteitä ja tapoja kunnioitetaan sekä jokaista arvostetaan omana itsenään.

Me kaikki kunnioitamme muiden mielipiteitä, vaikka ne ei oiskaan samanlaisia kuin omat mielipiteet. Me vain kuunnellaan ja annetaan vapaus kaikille. Ja ollaan todella kärsivällisiä ja suvaitsevia muille.

8.3.2 Monikulttuurisuuden haasteet voimavarana

Seuraava kuvio (kuvio 9) kuvaa yläkategorian monikulttuurisuuden haasteet voimavarana muodostumista:

Alakategoria	Yläkategoria
Kulttuuri- ja näkemuserot Kommunikoinnin haasteet	Monikulttuurisuuden haasteet voimavarana

Kuvio 9 Yläkategoria monikulttuurisuuden haasteet voimavarana

Haastatteluaineistosta kävi ilmi, että monikulttuurisessa ympäristössä toimiminen luo myös erilaisia haasteita. Yläkategoria monikulttuurisuuden luomat haasteet muodostui alakategorioista kulttuuri- ja näkemuserot sekä kommunikoinnin haasteet.

Kulttuuri- ja näkemuserot tulivat esille joistakin haastateltavien vastauksista. Näkemuserojen katsottiin joskus saavan aikaan erimielisyyksiä. Jotkut haastateltavat myös mainitsivat, että sukupuoliin liittyvät eroavaisuudet voivat aiheuttaa toisinaan väärinkäsityksiä eri kulttuureista tulevien ihmisten välillä.

Näkemuserojen takii esim ryhmäläisillä on tullu jotai kinaa.

Omassa kulttuurissaan toisilla se, että mitäs toi nainen tossa pomppii tolla lailla. -- Meillä tehdään näin. Eli haetaan sitä sillä lailla.

Kommunikoinnissa haasteena nähtiin se, ettei voi aina olla täysin varma siitä, tuleeko ymmärretyksi. Tätä perusteltiin sillä, että kaikki eivät puhu suomen kieltä äidinkielenään.

Vaikkei oo yhteistä kieltä, sieltä vaan löytyy se joku.

Mitään en ymmärrä mut hauskaa meil on.

Haasteita ei kuitenkaan nähty esteenä vuorovaikutukselle. Useista vastauksista tuli ilmi, että haasteet ovat hyvä asia, ne koettiin voimavarana ja keskeisenä yhteisöä yhdistävänä asiana.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

9.1 Vapaamuotoista vapaaehtoistoimintaa

Koska vapaaehtoistoiminta on palkatonta toimintaa, tulee motivaation lähteenä olla jokin muu kuin raha. Kurjen (2001, 86) mukaan vapaaehtoistoimijat odottavat saavansa itselleen jotain vastapainoksi sille panokselle, jonka antavat toiminnalle. Johtopäätöksenä voidaankin todeta, että toimiminen Multi-Cultissa mahdollistaa vapaaehtoisille itsensä toteuttamisen sen mukaan, mitä kukin vapaaehtoistoimija toiminnallaan hakee. Toisille vapaaehtoistoimijoille motiivina oli itseä kiinnostavan toiminnan toteuttaminen ja sellaisten asioiden tekeminen, jotka kiinnostavat itseä henkilökohtaisesti. Esimerkiksi jotkut vapaaehtoistoimijoista ovat perustaneet uuden ryhmän omien persoonallisten toiveidensa ja tavoitteidensa mukaan jossain vaiheessa toimintaansa. Muita vapaaehtoistoiminnan antajia Multi-Cultin vapaaehtoisille ovat uuden oppiminen sekä henkinen hyvinvointi. Tämä näkyi erityisesti useimpien kertomuksissa siitä, miten muilta pystyy koko ajan oppimaan uutta ja hyödyntämään oppimaansa omassa elämässään. Yeung (2004) toteaa tutkimuksessaan, että vapaaehtoisuus antaa toimijoilleen mielihyvää ja iloa sekä edistää hyvinvointia. Toimimalla vapaaehtoisena oppii myös uusia asioita. Myös Lahtisen (2003, 23) mukaan tärkeimpiä motiivina antajia vapaaehtoistoiminnalle ovat uuden oppiminen sekä itsestä että muista.

Yeungin (2004) mukaan yksi tärkeimmistä vapaaehtoistoimintaan motivoivista tekijöistä on halu auttaa muita. Myös Ojanen (2001, 105) kirjoittaa, että vapaaehtoisuus perustuu useimmiten toisten ihmisten auttamiseen. Toisten auttaminen on ihmisille luontaista toimintaa ja edistää samalla myös auttajan hyvinvointia. Tutkimustuloksista voidaan johtopäätöksenä todeta, että halu auttaa sekä merkityksellisyyden kokeminen nousivat keskeisimpinä myös Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoiden motiiveista. Tämä näkyi erityisesti siinä, että vapaaehtoiset halusivat käyttää vapaa-aikaansa hyödyllisesti, mutta myös kokea itse olevansa hyödyllisiä ja tarpeellisia. Vapaaehtoisen toiminnan yksi merkittävistä aneista Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoille oli myös oman hyvinvoinnin lisääntyminen. Vapaaehtoisuus Multi-Cultissa koettiin myös ikään

kuin elämäntapana ja toimintaan osallistumista ei koettu mitenkään vaivalloisena vaan osana arkea.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että osallistuminen Multi-Cultin toimintaan luo sosiaalisia suhteita, jotka taas tukevat sitä, että haluaa olla mukana toiminnassa. Yeungin (2004) mukaan sosiaaliset kontaktit ja vuorovaikutus ovat keskeisiä motivaatiota antavia tekijöitä. Tämän lisäksi toive tavata uusia sekä samanhenkisiä ihmisiä motivoi mukaan vapaaehtoistoimintaan. Tämä näyttäytyi myös erittäin oleellisena osana Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoille motivaatiota antavana tekijänä. Kysyttäessä, mitä vapaaehtoistoiminta sinulle antaa, moni mainitsi annin mahdollisuutena tavata uusia ihmisiä sekä toimia yhdessä toisten kanssa. Voidaankin pohtia, että synnyttääkö sosiaaliset suhteet ja sosiaalinen kanssakäyminen halun vapaaehtoistoimintaan sen sijaan, että vapaaehtoistoiminta itsessään motivoisi toimijoita?

Tutkimustulosten perusteella voidaan myös todeta, että Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoille yksi motivaation lähde on vapaus Multi-Cultin toiminnassa. Vapaaehtoistoimijat voivat itse päättää miten osallistuvat toimintaan, eikä toimijuus sinänsä ole sitovaa. Koskiahon (2001, 16) painottaa sitä, että jokaisen tulee tehdä päätös osallistumisesta omasta vapaasta tahdostaan. Vapaaehtoistoimintaan ryhtyminen on aina yksilön päätös riippumatta siitä, millaista toiminta on (Kurki 2001, 86). Multi-Cultissa vapaaehtoisten ei oleteta osallistuvan minkäänlaiseen toimintaan ilman omaa tahtoa ja mielenkiintoa toimintaa kohtaan. Jokainen voi osallistua toimintaan itselleen mahdollistuvalla tavalla ja omien mieltymysten mukaan. Koska toiminta on monipuolista, kenenkään ei myöskään oleteta olevan kiinnostuneita kaikesta toiminnasta. Multi-Cultin vapaaehtoiset voivat myös itse halutessaan osallistua päätöksen tekoon. Lehtisen (1997, 18–19) mukaan ihmisiä ei voidakaan motivoida toimintaan, johon he eivät voi itse olla vaikuttamassa tai mukana tekemässä päätöksiä.

Kurki (2001) kuvailee ihmisiä toimijoina, jotka ilmaisevat elämäänsä omien toimintojensa kautta. Toiminnoilla pyritään henkilökohtaiseen kasvuun. Tärkeää toiminnassa on toimiminen sellaisissa yhteisöissä, joissa mahdollistuu kaikille yhteisen mielekkäämmän arjen tavoittelu. (Kurki 2001, 72.) Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoilta nousi selkeästi esille se, että heille on tärkeää olla mukana

Multi-Cultin yhteisössä sekä sen toiminnassa osana arkipäiväistä elämäänsä. Johtopäätöksenä voimme todeta, että Multi-Cultin toiminta vastaa sellaisia yksilöllisiä tarpeita, joiden kautta vapaaehtoistoimijoille mahdollistuu henkilökohtainen kehittyminen sekä oman persoonan ilmaiseminen.

9.2 Multi-Cultin yhteisö innostaa toimimaan

Tutkimustuloksista voidaan johtopäätöksenä todeta, että vapaaehtoistoimijat kokevat yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuutta Multi-Cultin yhteisössä ja osaltaan sen vuoksi haluavat olla mukana yhteisön toiminnassa. Kuten Aro (2011, 57) toteaa, yksilö haluaa olla mukana sellaisen yhteisön toiminnassa, jossa kokee yhteenkuuluvuuden tunnetta. Yhteenkuuluvuus voidaan ymmärtää käsitteenä, jossa yksilöltä odotetaan muovautumista samankaltaiseksi yhteisön muiden jäsenten kanssa. Yhteisöissä voi esiintyä ongelmia myös suvaitsemattomuuden tai ennakkoluuloisen asenteen vuoksi. (Kylliäinen 2009, 36–38.) Multi-Cultin yhteisössä yhteenkuuluvuus näyttäytyi kuitenkin päinvastaisesti - jokainen sai vapaasti olla oma itsensä ja muita arvostettiin. Lisäksi jäsenet kuvailivat, että yhteisön sisällä ei määritellä ihmisiä. Ovatko Multi-Cultin kaltaiset yhteisöt harvassa - yhteisöt, joissa ei tarvitse olla samankaltainen muiden kanssa - ja tämän vuoksi se on koukuttanut vapaaehtoistoimijat mukaansa?

Yksilökeskeisessä yhteiskunnassa kaivataan yhä enemmän yhteisöllisyyttä; perhettä, sukulaisia sekä naapurustoa ehkäisemään sosiaalisia ongelmia ja antamaan tukea. (Roivainen, Nylund, Korkiamäki & Raitakari 2008, 10). Koemme, että nykyään esimerkiksi sukulaisten ja naapuruston merkitys yhteisöllisyyden luojina on vähentynyt ja yksilö hakee yhteenkuuluvuuden tunnetta muista yhteisöistä. Multi-Culti on mielestämme esimerkillinen tapaus yhteisöstä, joka lisää yksilön hyvinvointia ja tuo merkityksellistä sisältöä omaan arkeen, niin toiminnan kuin ihmistenkin kautta. Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat kuvailivat Multi-Cultin yhteisöä toisena perheenään, josta voi johtopäätöksenä todeta, että yksilö hakee yhteisöistä samankaltaista läheisyyden tunnetta kuin voisi omasta lähipiiristään saada.

Kylliäinen (2009, 34) kirjoittaa yhteisöjen olevan ongelmallisia siinä suhteessa, ettei niihin voi liittyä oman mielensä mukaan, eikä yhteisöissä voi kokea olevansa

kuin kotonaan. Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat taas kuvailivat paikkaa avoimena yhteisönä, jonne kaikki ovat tervetulleita. Lisäksi kysyttäessä vapaaehtois-toimijoilta, mitä he saavat yhteisöstä, koki moni Multi-Cultin toiseksi kodiksi tai perheeksi. Näiden tulosten perusteella voidaan todeta johtopäätöksenä, että yhteisössä toimiminen innostaa yksilöä enemmän, kun siinä saa olla mukana omasta tahdosta. Lisäksi yhteisössä viihtyy, kun siellä voi olla kuin kotonaan. Aro (2011, 52) kuvaa, että jokaisella on omat elämäntapansa, eivätkä ne välttämättä sovellu yhteisön määrittelemiin vaatimuksiin. Tämänkin vuoksi omasta halustaan mukana oleminen on oleellinen osa yhteisöön liittymistä.

Kylliäisen (2009, 35) mukaan yhteisössä osallisena oleminen saattaa riistää osan yksilön vapaudesta. Toisaalta Aro (2011, 53) kirjoittaa, ettei yhteisöllisyys nykyään enää ole niin kokonaisvaltaisesti yksilöä sitovaa. Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat kuvailivat vapaaehtoistoiminnan olevan vapaata ja monipuolista. Emme usko, että vapaaehtoistoiminnan vapaus voisi mahdollistua, ellei yhteisö sallisi sitä. Johtopäätöksenä voidaan siis todeta, että Multi-Cultin yhteisön avoin suhtautuminen vapaaehtoistointaan on yksi perusteista siihen, että toiminnan piirissä jatketaan.

Kaikille ihmisille Multi-Cultissa vallitseva yksilöiden määrittelemättömyys ja vapaaehtoistoiminnan rajattomuus ei varmastikaan olisi luontevaa. Herrasen ja Kivijärven (2009, 160) mukaan jo Durkheim (1980) on todennut, että yhteisön toiminnan onnistuminen vaatii kaikille sopivaa sapluunaa ja yhteisiä ajattelutapoja. Tuomi (2005, 141) toteaa, että yhteisön sisällä vallitseva arvomaailma on usein osa yksilölle ominaista arvomaailmaa ja tapaa käyttäytyä. Eräänlaisena johtopäätöksenä voi siis todeta myös sen, että Multi-Cultissa vapaaehtoistoimijoita yhdistävä sekä yhteenkuuluvuutta lisäävä tekijä on se, että kaikilla toimijoilla on halu toimia monenlaisten yksilöiden seurassa. Hautamäen (2005, 55) mukaan yhteisöllisyys voikin parhaimmillaan näyttäytyä sellaisena, että se sallii ihmisten erilaisuuden ilman yksilöiden eristäytymistä.

9.3 Kulttuurien monimuotoisuus osana yhteisön ainutlaatuisuutta

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että Multi-Cultissa on nähtävissä monia eri kulttuureja, mutta nämä kulttuurit eivät ole yhteisön jäsenten mielestä

toiminnan keskipisteenä. Tutkimustuloksien kautta voidaan sanoa, että yhteisössä arvostetaan eri kulttuureita ja niistä halutaan myös tietää enemmän.

Kulttuurien erilaisuus ei kuitenkaan itsessään ollut oleellista, vaan ihmisten yksilöllisyyden ja ainutlaatuisuuden näkeminen ja hyväksyminen. Yhteisön jäsenet kokivat hyvänä asiana monenlaiset tavat toimia ja pohtia asioita.

Kulttuurien tavat ja perinteet muuttuvat ajassa ja ihmiset harjoittavat niitä eri tavalla samankin kulttuurin sisällä. Kulttuureihin ei myöskään kuuluta enää niin selvärajaisesti, vaan elämäntavoissa yhdistellään monia erilaisia asioita.

(Saukkonen 2013, 168). Tutkimustulosten pohjalta voikin ajatella, että Multi-Cultin jäsenet soveltavat tämänkaltaista Saukkosen näkemystä monien tapojen ja ajatusten yhdistelystä luoden omannäköisiä kulttuureitaan.

Tutkimustuloksissa tuli esiin, että Multi-Cultissa käsite monikulttuurisuus ei ollut keskeinen yhteisöä kuvaava termi. Yhteisöä kuvattiin enemmän yksilöllisyyden ja ainutlaatuisuuden näkökulmasta. Tutkimuksessa nousi esiin ajatus, että monikulttuurisuus häviää terminä, sillä se on yhteisön jäsenille itsestäänselvyys ja läsnä jokapäiväisessä elämässä ilman sen tietoisempaa tarkastelua. Saukkonen (2013, 169) tuokin esiin ajatuksen, että ihmisten eroavaisuudet eivät kiinnitä enää samalla tavalla huomiota, sillä erilaisuudesta on alkanut tulla normaalia. Kehitys on kuitenkin asteittaista ja tapahtuu jollain alueilla nopeammin kuin toisilla, esimerkiksi pääkaupunkiseudulla. Kulttuurien monimuotoisuus on vain lisääntynyt viime vuosikymmeninä ja tulee varmasti lisääntymään jatkossakin (Saukkonen 2013, 155, 167). Osa Multi-Cultin jäsenistä koki, ettei monikulttuurisuus käsitteenä riitä kuvaamaan yhteisöä, vaan käsitteeksi tarvittaisiin joku vielä enemmän avoimuutta kuvaava termi.

Tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että Multi-Cultin jäsenet kokivat monikulttuurisuudessa olevan omanlaisia haasteitaan, mutta eivät nähneet tätä negatiivisena asiana. Haasteet nähtiin enemmänkin yhteisön hyvänä piirteenä. Yhtenä haasteena koettiin yhteisen kielen puute. Pitkäsen (2006b) tutkimuksessa kysyttiin tutkittavilta kitkatekijöistä, joita kulttuurien välisessä työssä voi ilmetä. Tutkittavat nostivat esille muun muassa kielivaikkeudet ja kulttuurierot, jotka olivat samoja asioita kuin omassa opinnäytetyössämme. Kyseisillä haasteilla ei kuitenkaan nähty olevan yhteyttä asiakaskontaktien positiivisuuteen tai

kielteisyyteen. (Pitkänen 2006b, 84.) Suuri osa viestinnästä perustuukin ei-kiellelliseen kommunikaation, johon nähdään kuuluvaksi aika, tila, eleet, ilmeet, koskettaminen, asennot, liikkeet, katse ja fyysinen olemus. (Halme & Vataja 2011, 57.) Page (2007, 139) tuo esiin merkittävän ajatuksen, että ihmisillä on moninaisia näkemyksiä hahmottaessaan todellisuutta, vaikka heillä olisikin käytössään yhteinen kieli.

Wallin nostaa esiin teoksessaan, että kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa on aina olemassa jännitteitä, ristiriitoja, epävarmuutta ja kommunikoinnin haasteita (2013, 50). Kulttuurierot saattavat synnyttää väärinymmärryksiä, jotka voivat saada aikaan haastavia ristiriitatilanteita. Eri kansallisuuksien väliset väärinkäsitykset vähenisivät, jos kaikki voisivat käyttää yhteistä kieltä. Tämän takia monet yritykset käyttävätkin pääkielenään englantia. (Ali-Yrkkö, Koivisto, Lampinen & Ylä-Anttila 2000, 109 - 110.) Kyseinen esimerkki pohjautuu yritysmaailmaan, mutta samaa ajatusta saatetaan hyödyntää muuallakin. Multi-Cultissa asiaa ei kuitenkaan koettu samalla tavalla. Yhteisön jäsenet eivät nähneet kielihaasteiden olevan esteenä vuorovaikutuksessa, vaan ne toivat kommunikointiin oman ainutlaatuisen sisältönsä. Multi-Cultin jäsenille oli tärkeämpää yksilön olemus ja sanaton viestintä kuin se, että ymmärretään varmasti oikein mitä toinen sanoo. Kaikki kieliä tulisikin pitää tärkeinä, sillä ne edustavat ainutlaatuisia kokemuksia maailmasta. (Cuellar ym. 1998, 62). Myös Wallin (2013, 81) tuo esiin, että kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa tarvitaan yhteistä kieltä, mutta se voi olla myös jokin uudenlainen tapa viestiä. Puhuttu kieli ei itsessään riitä kommunikointiin, vaan tarvitaan kykyä ilmaista, havainnoida ja ymmärtää emotionaalisia signaaleja.

Kommunikointihaasteiden lisäksi tuloksissa tuli ilmi kulttuurierot, jotka voivat aiheuttaa väärinkäsityksiä ja ristiriitatilanteita. Multi-Cultin jäsenet nostivat kuitenkin esiin, että kaikista ristiriidoista on voitu keskustella ja ne eivät ole vaikuttaneet yhteisön toimintaan myöhemmin. Lisäksi tuotiin esiin, että on hyvä asia saada erilaisia näkökulmia esiin. Vartian ym. (2007) tutkimuksessa tuli esiin samankaltaisia ajatuksia monikulttuurisuuden positiivisuudesta kuin omassa opinnäytetyössämme. Monikulttuurisen organisaation hyvänä puolena nähtiin uusien näkökulmien saaminen. Kyseisessä tutkimuksessa tuotiin esiin, että erilaiset kulttuuriset merkitykset voivat aiheuttaa väärinkäsityksiä. Onnistunut

kommunikointi tarvitsee myönteistä suhtautumista osapuolten välillä ja halua ymmärtää. (Vartia ym. 2007, 52, 66–67.) Multi-Cultin jäsenet toivat esiin juuri tätä ajatusta, että yksilöt nähdään ainutlaatuisina ja toisten ajatuksia kuunnellaan ja yritetään ymmärtää. Multi-Cultin jäsenet toivat esiin, että he viihtyvät yhdessä, vaikka eivät aina ymmärtäisi toisiaan.

10 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS JA EETTISYYS

10.1 Luotettavuus

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa ei ole käytettävissä suoranaisesti määriteltyjä tapoja. Pääsääntö kuitenkin on, että laadullisen tutkimuksen luotettavuutta tulee arvioida kokonaisuutena prosessina ja huolehtia, että kaikki osa-alueet ovat johdonmukaisesti suhteessa toisiinsa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 140–141.) Validiteetti ja reliabiliteetti eivät siis sellaisenaan sovellu laadulliseen tutkimukseen, koska näiden avulla ei pystytä arvioimaan laadullisen tutkimuksen koko prosessin luotettavuutta (Kananen 2008, 124; Eskola & Suoranta 1998, 211–212). Olemme arvioineet tutkimuksemme luotettavuutta kokonaisuutta ajatellen. Pohdimme luotettavuutta ja eettisyyttä koko prosessin ajan ja se myös vaikutti suurilta osin valintoihin, joita tutkimuksen edetessä teimme.

Luotettavuutta pohtiessa tulee ottaa huomioon, miten aineistonhankintamenetelmä soveltuu kyseiseen tutkimukseen sekä miten aineistonkeruutilanne on järjestetty ja toteutettu. Luotettavuuden kannalta on myös merkittävää, miten kohderyhmä on tutkimukseen valikoitunut. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 140–141.) Teemahaastattelu aineistonhankintamenetelmä on luotettava tapa tutkia, koska etukäteen määritetyt teemat auttavat saamaan tutkimustehtäviämme vastaavia vastauksia. Lisäksi teemahaastattelu mahdollistaa keskustelunomaisen tilanteen, jossa haastateltava voi vastata vapaammin ja haastattelijat välttyvät liialta aiheeseen johdattelulta. Kananen (2008,122) mukaan tutkijan tulee kuitenkin osata ohjata haastattelun etenemistä tarkoituksenmukaisella tavalla, jotta tutkimuskysymyksiin saadaan vastauksia. Monipuolinen kohderyhmämme lisäsi osaltaan tutkimuksen luotettavuutta. Koska aiheenamme oli saada aineistoa juuri vapaaehtoistoimijoiden näkökulmasta, oli tärkeää, että aineisto hankittiin suoraan niiltä, jotka ovat aiheen parhaita asiantuntijoita eli vapaaehtoistoimijoilta.

Aineistonkeruutilanteessa nauhoitimme haastattelun kahdelle nauhurille sen varalta, että toinen nauhureista lakkaisi toimimasta. Olimme myös esitestanneet nauhurit ennen haastattelutilannetta. Aineiston varma tallentuminen lisäsi luotettavuutta siksi, ettei aineistoa tarvinnut käsitellä muistinvaraisesti.

Aineistonkeruutilanne järjestettiin rauhallisessa tilassa, eikä nauhoituksissa kuulunut juurikaan taustamelua. Kananen (2008,122) korostaakin, että haastattelun nauhoittaminen on luotettavuuden kannalta ensisijaisen tärkeää, jotta tutkimusaineisto pysyy mahdollisimman alkuperäisenä.

Järjestimme myös koehaastattelun, jossa haastateltavina olivat opinnäytetyömme vertaisarvioijat. Vaikka haastattelua ei testattu varsinaiselle kohderyhmälle, niin mielestämme vertaisarvioijat olivat myös sopiva vaihtoehto. Vertaisarvioijamme olivat etukäteen perehtyneet aiheeseemme ja tiesivät tutkimustehtävämme, jolloin osasivat myös antaa palautetta haastattelun sujuvuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Näin saimme hyödynnettyä korjausehdotukset ennen varsinaista haastattelua. Koehaastattelu on tärkeä osa teemahaastattelua. Koehaastattelun avulla voidaan testata suunniteltua haastattelurunkoa ja apukysymysten muotoilua sekä samalla se antaa tutkijoille harjoitusta varsinaiseen haastattelutilanteeseen. Lisäksi koehaastattelu antaa käsitystä siitä, mikä tulee olemaan haastattelun mahdollinen kesto. Koska koehaastattelun myötä saattaa ilmetä muutostarpeita koskien haastattelurunkoa sekä haastattelijoiden tapaa haastatella ja olla läsnä tilanteessa, voidaan tarvittavat muutokset tehdä vielä ennen varsinaista haastattelua. (Hirsjärvi & Hurme 2000, 72–73.)

Tutkimuksen raportoinnissa oleellista on, että raportissa tulee esiin, kuinka tutkimusaineisto on koottu ja analysoitu. Raportin tulisi olla mahdollisimman yksityiskohtainen ja yksinkertainen, jotta se on lukijalle ymmärrettävässä ja selkeässä muodossa. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 140–141.) Sanatarkalla litteroinnilla varmistimme sen, että mitään aineistoa ei jää analyysin alkuvaiheessa huomioimatta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäänyt aineisto ei ryhmämme yhtenäisen mielipiteen mukaan antanut oleellista lisäsisältöä tutkimustehtäviimme. Luotettavuutta voidaankin pohtia myös vahvistettavuuden kannalta, jolloin tarkastellaan kuinka yksimielisiä tutkijat ovat koskien tutkimuksen tuloksia (Kananen 2008, 127).

Tutkijoiden tulee tiedostaa, että omat asenteet ja tutkimuksen aikana tehdyt valinnat vaikuttavat tutkimuksen objektiivisuuteen. Erityisesti tämä korostuu aineistolähtöisessä tutkimuksessa. Näin ollen subjektiivisuuden tiedostaminen ja sen tunnistaminen lisäävät tutkimuksen luotettavuutta. (Kananen 2008, 121.)

Myös Tuomen ja Sarajärven (2009, 135–136) mukaan tutkijan oma suhtautuminen tutkittavaan voi vaikuttaa tutkimuksen luotettavuuteen. Emme olleet lähtökohtaisesti asettaneet oletuksia sille, millaisia vastauksia kaipaamme. Painotimme myös haastattelutilanteessa haastateltaville, että tärkeintä on saada esiin heidän oma näkemyksensä aiheesta, eikä ole olemassa oikeita tai vääriä vastauksia. Kananen (2008, 122) kertoo, että haastattelun aikana vallitseva tutkijan ja tutkittavan vuorovaikutussuhde vaikuttaa siihen, millaiseksi aineisto muodostuu. Se, että meitä oli haastattelutilanteessa kolme havainnoijaa ja tulkitsijaa, varmisti sen, että haastatteluaineistoa analysointiin mahdollisimman monipuolisesti. Tällä tarkoitamme sitä, että aineistossa esiintyneitä tulkinnanvaraisia ajatuksia pohdittiin useamman ihmisen näkökulmasta, ja väärinymmärryksien mahdollisuus väheni. Eskolan ja Suorannan (1998, 212) mukaan laadullisessa tutkimuksessa tutkijan tulee kuitenkin voida luottaa siihen, että hänen tekemänsä tulkinnat vastaavat tutkittavan käsitystä aiheesta.

Huolellinen aiheeseen ja laadullisen tutkimuksen tekemiseen tutustuminen on lähtökohtaisesti lisännyt tietämystämme tutkimastamme aiheesta. Eskolan ja Suorannan (1998, 213–214) mukaan suunnitelmallisuus ja aiheeseen perehtyminen lisäävät tutkimuksen luotettavuutta. Hyvän tutkimuksen kriteeri on myös tutkimuksen sisäinen johdonmukaisuus. Tämä näkyy käytännössä omien valintojen perusteluna sekä laadukkaiden ja pätevien lähteiden käyttämisellä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 127.) Olemme pyrkineet tutkimuksessamme käyttämään lähteitä monipuolisesti siten, että lähteiden välillä on mahdollistunut vuoropuhelu. Olemme myös kasvattaneet tietoperustaamme sen mukaan, miten aineistosta on noussut uusia teemoja. Eskolan ja Suorannan (1998, 214) mukaan onkin oleellista, että teoria tukee aineistoa.

10.2 Eettisyys

Tieteen etiikaksi kutsutaan sitä, että eettiset näkökulmat ohjaavat tutkijan tekemiä ratkaisuja koko prosessin ajan. Hyvän tutkimuksen kriteeriksi määritellään eettinen kestävyys, joka liittyy tutkimuksen luotettavuuden ja arvioinnin näkökulmiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 125–127.)

Tutkimuksen uskottavuus on suoraan yhteydessä tutkijan eettisiin ratkaisuihin. Laadullisen tutkimuksen perinteissä suhtaudutaan eettisyyteen kuitenkin eri tavoin. Lähtökohta on, että eettinen pohdinta liittyy siihen, miten tutkimusaiheet valitaan ja mitä pidetään tärkeänä. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 128, 132.) Tutkimusaiheen valinnassa tulisi ottaa huomioon muun muassa tulosten hyödynnettävyys ja näin ollen tutkimuksella tulisi olla hyötyä yhteiskunnallisesti. (Kananen 2008, 133.) Aiheen valinta onkin tutkijan vastuulla. On siis tärkeää tuoda esille, kenen ehdoilla tutkimusaihe valitaan ja miksi tutkimus tehdään (Tuomi & Sarajärvi 2009, 129). Olemme perustelleet aiheen valintaa sen ajankohtaisuudella. Lisäksi on yhteiskunnallisestikin tärkeää tuoda vapaaehtoistoimijoiden ääntä kuuluviin. Uskomme, että myös muut järjestöt voivat hyödyntää tutkimuksemme tuloksia saadakseen lisää toimijoita sekä edistääkseen yhteisön toimivuutta. Keskustelimme aiheen valinnasta myös toimeksiantajamme Multi-Cultin kanssa. Aiheen valinnassa huomioimme myös sen, että Multi-Culti saisi näkyvyyttä.

Tutkijalla on lisäksi vastuu tulosten sovellettavuutta ajatellen. Puhutaan Manhattan- ja Mengle-tapauksista, joissa tutkimustulosten sovellettavuus ja tutkittavien suoja ovat kyseenalaistettu. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 130–131.) Laadullisessa tutkimuksessa tuleekin tarkastella tutkijan asemaa, sillä hän on tutkimuksessa institutionaalisessa asemassa tutkittaviin verrattuna. Eettisen tarkastelun kohteeksi nousevat toisen väärin kohtelu ja vahingoittaminen. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 125.)

Kun tutkitaan ihmisiä, eettinen lähtökohta perustuu ihmisoikeuksiin. Tutkijan on selvitettävä osallistujille tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja mahdolliset riskit. Tutkijan tulee tehdä selväksi, että tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista ja tutkimukseen osallistumisen saa keskeyttää. Osallistujien tulee olla tietoisia siitä, mihin osallistuvat ja mistä tutkimuksessa on kyse. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 131.) Tutkimukseemme osallistujat saivat ennen haastatteluja tiedon siitä, mihin osallistuvat ja mistä tutkimuksessa on kyse. Lähetimme Multi-Cultiin saatekirjeen, jossa kerroimme oleelliset tiedot tutkimuksesta ja miten käsittelemme aineistoa. Pyysimme vielä ennen haastatteluja osallistujia allekirjoittamaan suostumuksen (liite 3) siitä, että he osallistuvat tutkimukseemme

ja saamme käyttää saamamme tietoa tutkimuksessa. Lisäksi pyysimme luvan käyttää tutkimuksessamme suoria lainauksia haastatteluaineistosta.

11 POHDINTA

11.1 Yhteenveto keskeisimmistä tuloksista

Tutkimuksemme tarkoitus oli selvittää, minkälaisia motiiveja vapaaehtoistoimijoilla on olla mukana Multi-Cultin toiminnassa sekä tuoda esille vapaaehtoistyön merkitystä. Myös yhteisön merkitys oli tärkeä osa tutkimustamme, sillä tarkoitus oli selvittää, miten yhteisö vaikuttaa toiminnassa mukana olemiseen ja jatkamiseen. Lisäksi tutkimuksen tarkoitus oli tuoda esille monikulttuurisuuden laajuutta ja arkipäiväistymistä sekä saada selville, kuinka yhteisön jäsenet itse kokevat monikulttuurisuuden Multi-Cultissa.

Vapaaehtoistoimintaan liittyen oleellinen tutkimustulos oli, että motiivi Multi-Cultissa toimimiseen on sen vapaamuotoisuus, jossa yksilöt saavat toteuttaa itseään omannäköisesti. Multi-Cultissa toimiminen koettiin elämäntavaksi, joka lisää hyvinvointia ja pitää yllä sosiaalisia suhteita. Vapaaehtoistoimijoiden motiivit liittyivät pitkälti yhteisöllisyyden kokemiseen ja saimmekin tutkimustulokseksi, että Multi-Cultissa näyttäytyy suurelta osin yhteenkuuluvuus. Yhteisöllisyyteen liittyen tärkeiksi asioiksi koettiin myös avoimuus ja kaikkien näkeminen ainutlaatuisina yksilöinä. Merkittävä tutkimustulos oli, että yhteisön jäsenet eivät nähneet kulttuureita oleellisena piirteenä yhteisölle, vaan ihmiset nähtiin ainutlaatuisina yksilöinä ilman määrittelyjä. Erilaiset kulttuureihin liittyvät haasteet koettiin positiivisuuden kautta, eikä ongelmia aiheuttavana asiana.

Tutkimuksen tarkoitus oli tuoda Multi-Cultin toiminnan merkitystä enemmän näkyväksi. Multi-Cultin yhteisön ainutlaatuinen suhtautuminen monikulttuurisuuteen oli mielestämme tärkeä tutkimustulos. Sen myötä olemmekin pohtineet, että kulttuureihin liittyviä eroavaisuuksia tulisi tarkastella myös muissa yhteyksissä niiden mahdollisten hyötyjen ja positiivisten piirteiden kautta. Kulttuurierot laittavat pohtimaan vakiintuneita toimintamalleja uudestaan. Kulttuurierot haastavat ihmisen sietämään vieraita asioita ja ymmärtämään sellaista, mikä ei ole tuttua. (Saukkonen 2013, 218.) Kulttuurierojen kautta voi saada uudenlaisia näkemyksiä asioihin ja ne voivat olla myös kasvattavia ja avartavia kokemuksia yksilön henkilökohtaisessa elämässä.

Tutkimuksemme myötä olemme pohtineet, tulisiko kiinnittää enemmän huomiota siihen, miten kantasuomalainen väestö suhtautuu yleisesti ottaen monikulttuurisuuteen. Monikulttuurisuutta tutkivissa tutkimuksissa on enemmän paneuduttu siihen, miten suhtautuminen monikulttuurisuuteen näyttäytyy organisaatioissa. Mielestämme olisi tärkeää saada näkyväksi myös arkista kohtaamista monikulttuurisissa ympäristöissä, koska kulttuurien välinen vuorovaikutus näyttäytyy eniten arkipäiväisten tilanteiden kautta. Jos positiivinen asennoituminen eri kulttuureihin luonnistuu arkielämässä, on myös monikulttuurisessa työympäristössä toimiminen luontevampaa. Monikulttuuriosaaminen ei synny itsestään ja se nostaa esiin yksilön asenteita ja tunteita. On jokaisen omalla vastuulla pohtia suhtautumistaan monikulttuurisuuteen ja arvioida oman toimintansa kehittämistarpeita. (Wallin 2013, 13.)

Kulttuurien välisestä vuorovaikutuksesta puhuttaessa tulisi välttää essentialismia eli ajattelua, jossa yksilöt nähdään pelkästään kulttuuriensa kautta. Tällainen ajattelu saattaa keskittyä erojen ja erilaisuuden näkemiseen, joka voi johtaa konflikteihin. Olisikin oleellisempaa löytää yhtymäkohtia, joihin vuorovaikutus voisi perustua. (Pitkänen 2011, 21.)

Yhteiskunnallisesti pohdituttaa se, että vapaaehtoistoimijoita tulisi hyödyntää entistä enemmän myös kunnallisissa palveluissa muun muassa sosiaali- ja terveysalalla. Nykyään vapaaehtoistoiminta on merkityksellisessä osassa ehkäisevässä lasten ja nuorten työssä, jota esiintyy eniten harrastus- ja vapaa-ajan toiminnassa. (Harju 2004.) Mielestämme tulisi ymmärtää se, että vapaaehtoisten toiminta juuri ehkäisevän työn piirissä vaikuttaa oleellisesti siihen, että julkisiin palveluihin ei kulu niin paljon resursseja.

Opinnäytetyömme myötä pohdimme, miten vapaaehtoistoiminta tulee näyttäytymään lähitulevaisuudessa ja kasvaako kolmannen sektorin hyödyntäminen. Tarvittaisiin kuitenkin konkreettisia ja radikaaleja muutoksia, jotta eurooppalaista toimintamallia pystyttäisiin ottamaan käytäntöön. Väestön ikääntymisen myötä tarvitaan yhä enemmän henkilökuntaa sosiaali- ja terveysalalla. Työtä olisi siten paljon tarjolla, vaikka toisaalta työpaikkoja vähennetään. Tällä hetkellä on myös paljon työttömiä sekä syrjäytyneitä nuoria,

jotka voisivat päästä osalliseksi yhteiskuntaan vapaaehtoistoimijuuden muodossa. Edellä mainituissa tapauksissa ratkaisuna voisi olla vapaaehtoistoiminnan hyödyntäminen. Vapaaehtoistoiminnan hyödyntäminen taas asettaa kysymyksiä siitä, miten ihmiset suhtautuvat kolmannen sektorin palveluihin. Luottavatko ihmiset palveluihin yhtäläillä kuin julkisiin tai asiantuntijapalveluihin?

11.2 Varhaiskasvatuksellinen näkökulma

Opinnäytetyömme kautta saimme lisää ymmärrystä monimuotoisuuteen ja monikulttuurisuuteen. Koimme, että saimme uudenlaista näkökulmaa mitä monikulttuurisuus on ja tämä edesauttaa meitä tulevaisuuden työssämme erilaisten lasten ja perheiden parissa. Monikulttuurisuutta näyttäytyy nykypäivänä paljon myös esimerkiksi päivähoiton ryhmissä. On tärkeää, että lasten erilaiset taustat huomioidaan päiväkodin yhteisössä, mutta kulttuurien moninaisuutta ei saisi mielestämme pitää haasteena. Suomen suurimmissa kaupungeissa tällaisesta haaste-näkökulmasta on jo päästy eteenpäin, koska monikulttuurisuuden näyttäytyminen on arkipäiväistynyt (Pernaa 2014).

Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat kuvailivat positiivisena asiana sitä, että monikulttuurisessa yhteisössä toimiminen lisää tietoa eri kulttuureista ja ymmärrystä toisten tapoja kohtaan. Pernaa (2014) kirjoittaa, että päiväkodin työntekijöillekin monikulttuurisessa ympäristössä työskentely lisää työn rikkautta. Päiväkodissa tulisi mielestämme esimerkiksi opetuksessa lisätä eri kulttuureihin tutustumista, jotta myös lapset saisivat osansa eri kulttuureista. Tasa-arvoisen ja oikeudenmukaisen yhteiskunnan edistäminen vaatii sitä, että myös lapsille opetetaan mitä monikulttuurisuus on ja mitä siihen liittyy.

Monikulttuurisuuskasvatuksessa on tärkeää, että lapsi saa kysellä ja ihmetellä moninaisuutta kasvattajan kanssa ja kasvattaja voi opastaa ymmärtämään erilaisuutta. Kulttuurikasvatuksessa tavoitteena on lisätä lapsen itseymmärrystä ja lisätä kulttuurisia, etnisiä ja kielellisiä kokemuksia. (Halme & Vataja 2011, 43–44.) Lasten yksilöllisiä kulttuuritaustoja ja luonteenpiirteitä voidaan parhaimmillaan hyödyntää loistavana voimavarana. Lisäksi päiväkodin oppimisympäristöä on helppoa muokata erilaisia kulttuureja korostavaksi siten, että jokainen lapsi voi tuntea olonsa kotoisaksi ja oman taustansa arvostetuksi.

(Kuusisto 2009, 6.) Näin ollen on mielestämme tärkeää pohtia, niin vanhemman, kuin kasvatusalan ammattilaisenkin näkökulmasta, millainen merkitys kulttuurikasvatuksella on lapselle.

Maahanmuuttajataustaisia ei mielestämme tulisi nostaa yhteisössä esiin erilaisuustermin kautta, vaan korostaa yksilöiden ainutlaatuisuutta, kuten Multi-Cultin yhteisössä. Lapsella ei ole itsellään vielä ennakkoluuloja asioihin, vaan ne kehittyvät ympäristön ja lähellä olevien ihmisten kautta. Päiväkodeissa ja kouluissa tulee kiinnittää huomiota yhdenvertaisuuden ja suvaitsevaisuuden käsittelyyn. (Halme & Vataja 2011, 43.) Varhaiskasvatusikäisille tulisi mielestämme lisätä ymmärrystä siitä, että jokaisella lapsella on erilainen tausta ja kasvatus, eikä sitä asiaa välttämättä muuta se, onko syntynyt Suomessa vai jossakin toisessa maassa. Myös Perna (2014) kirjoittaa siitä, että monikulttuurisuus on paljon muutakin kuin maahanmuuttajataustaisuutta ja erilaiset perheet jo itsessään synnyttävät kulttuurien moninaisuutta. Lapsi kasvatetaan tiettyyn kulttuuriin ottaen hänet mukaan ympäröivään elämään; perheeseen, ihmissuhteisiin ja yhteiskuntaan (Ylänkö 2000, 25). On vanhempien ja kasvatusalan ammattilaisten vastuulla, kuinka lapsen sopeutuminen erilaisten kulttuurien välillä tapahtuu (Halme & Vataja 2011, 11).

Lisäksi Kuusisto (2009, 5) muistuttaa, että monimuotoisuuteen kuuluvat kaikkien yhteisön jäsenten erilaiset arvot, jotka taas vaikuttavat asenteisiin ja toimintatapoihin. Multi-Cultin yhteisössä oli ymmärretty monikulttuurisuuden laaja-alaisuus ja se näkyi myös yhteisön toiminnassa. Perna (2014) mukaan päiväkodissa onkin tärkeää, että kaikilla on yhteinen käsitys ja suhtautuminen monikulttuurisuuteen, jolloin myös toimintatavat pysyvät yhtäläisinä.

Tutkimuksemme aineistossa on korostunut yhteisöllisyys, jonka kautta olemme ymmärtäneet sen merkityksellisyyden osana yhteisön toimivuutta. Oli kyseessä sitten erilaiset lapsiryhmät, perheet tai esimerkiksi koko päiväkodin yhteisö osaamme nähdä yhteisön merkityksen kokonaisvaltaisemmin. Yhteisössä lapsen on tärkeää saada kokemus turvallisuuden tunteesta, jotta lapsi voi toimia omana itsenään ja näin saada vahvistusta itsetunnolle. Jotta lapsi haluaa olla mukana yhteisön toiminnassa, tulee hänen tuntea olevansa hyväksytty. (Oja-Koski 1999,

129.) Kasvattajana meidän tulee varmistaa, että edellä mainitut asiat toteutuvat tasapuolisesti kaikkien lasten kesken.

11.3 Tutkimuksen hyödynnettävyys ja jatkotutkimusaiheet

Tutkimustamme voidaan hyödyntää yhteisöissä, jonka toiminta toimii vapaaehtoistoimijoiden avulla. Multi-Cultin yhteisö tuki osaltaan sitä, että vapaaehtoistoimijat olivat mukana ja jatkoivat toiminnassa. Samankaltaisiin piirteisiin voitaisiin panostaa myös muissa yhteisöissä, joissa on haastavaa saada vapaaehtoistoimijoita motivoitumaan ja mukaan toimintaan. Lisäksi tutkimuksemme voi antaa kaikille yhteisöille ymmärrystä siitä, mitä yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden rakentuminen edellyttää.

Monikulttuurisissa yhteisöissä monikulttuurisuus saatetaan nähdä usein haasteena, mutta tutkimuksemme lisää osaltaan käsitystä siitä, että haasteet voidaan nähdä myös voimavarana ja yhteisön ainutlaatuisena piirteenä. Moilasan ja Eilolan (2013, 7) mukaan on kuitenkin tärkeää huomioida, että tiettyä yhteisöä koskeva tutkimus ja siitä saadut tulokset eivät välttämättä ole suoraan rinnastettavissa muihin yhteisöihin. Multi-Culti saa kuitenkin tutkimuksestamme varmistusta siitä, mikä paikassa erityisesti houkuttelee yksilöitä osallistumaan yhteisön toimintaan ja mikä toiminnassa ja ideologiassa kannattaa säilyttää.

Tutkimuksemme aihetta voidaan mielestämme tutkia myös muissa järjestöissä. Tutkimus nosti monikulttuurisuuden esiin uudella tavalla ja huomasimme myös, kuinka laaja-alainen käsite se on. Herrasen & Kivijärven (2009, 160) mukaan monikulttuurisuuden käsitettä heitellään sopivaksi katsottuihin paikkoihin, käsitteeseen enempää perehtymättä tai sen merkitystä auki purkamatta. Monikulttuurisuuden monipuolisuutta voisi siis mielestämme tutkia syvemmin myös muissa yhteisöissä. Vastaan on tullut paljon tutkimuksia "monikulttuurisista yhteisöistä", joissa painopisteenä on kuitenkin ollut maahanmuuttajien huomioiminen yhteisössä. Monikulttuurisuutta pitäisi mielestämme korostaa enemmän hyötynä kuin haasteena ja tarkastella laajempina kokonaisuuksina, ettei huomio kiinnity ainoastaan maahanmuuttajiin.

Lisäksi jatkotutkimusaiheena voisi olla kartoitus siitä, millainen käsitys lahtelaisilla on Multi-Cultista yleensä osana Lahden sosiaalialan palveluita.

Tutkimuksemme ulkopuolelle jääneestä aineistosta kävi ilmi, että kaikilla ei välttämättä ole Multi-Cultista sen toimintaa vastaavaa käsitystä. Mielestämme olisi tärkeää tuoda tietoisuuteen sitä, että Multi-Culti toimii myös vapaa-ajanviettopaikkana tarjoten monipuolisen ja värikkään yhteisön kaikille lahtelaisille.

LÄHTEET

- Aro, J. 2011. Yhteisöllisyys ja sosiaalinen side. Teoksessa Kangaspunta, S. (toim.) Yksilöllinen yhteisöllisyys. Tampere: Tampereen Yliopistopaino - Juvenes Print. 35–60.
- Boksebeld, B. 2014. The Welfare New Style Programme in the Netherlands. Revival or deprofessionalisation? Saxion University of Applied Sciences. [viitattu 2.4.2014]. Saatavissa: <https://vimeo.com/62155875>.
- Cuellar, J., Arizpe, L., Fall, Y., Furgler, K., Furtado, C., Goulandris, N., Griffin, K., Haq, M., Jelin, E., Kamba, A., Magga, O-H., Mikhalkov, N., Nakane, C. & Takla, L. 1998. Moninaisuus luovuutemme lähteenä. Kulttuurin ja kehityksen mailmankomission raportti. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Eskola, A. 2001. Vapaaehtoistyössä oppimisen psykologiaa. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy, 201–214.
- Eskola, A. & Kurki, L. 2001. Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 2008. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Halme, K. & Vataja, A. 2011. Monikulttuurinen varhaiskasvatus ja esiopetus. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hammar-Suutari, S. 2009. Asiakkaana erilaisuus. Kulttuurien välisen viranomaistoiminnan etnografia. Joensuu: Yliopistopaino.
- Harju, A. 2004. Vapaaehtoistoiminnan merkitys kasvaa. [viitattu 7.4.2014]. Saatavissa: http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/vapaaehtoistoiminta/kansalaisfoorumi.net_vapaaehtoistoiminta/vapaaehtoistoiminnan_merkitys_kasvaa.

Hautamäki, A. 2005. Poliitiikan paluu. Teoksessa Hautamäki, A., Lehtonen, T., Sihvola, J., Tuomi, I., Vaaranen, H. & Veijola, S. Yhteisöllisyyden paluu. Tampere: Tammer-Paino, 31–59.

Herranen, J. & Kivijärvi, A. 2009. Monikulttuurinen yhteisöllisyys: yhteyden ehdot ja tilat. Teoksessa Filander, K. & Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) Yhteisöllisyys liikkeessä. Jyväskylä: Gummeruksen Kirjapaino Oy, 159–186.

Hirsjärvi, S. & Hurme, H. 2000. Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö. Helsinki: Yliopistopaino.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Hämäläinen, P. 2014. Toiminnanohjaaja. Lahden monikulttuurikeskus Multi-Culti. Haastattelu 21.1.2014.

Ilvonen, A. 2005. Järjestötoiminta vaikuttaa Suomessa. Teoksessa Ilvonen, A. (toim.) Yksilö, yhteisö ja kansalaisyhteiskunta. Vantaa: Dark Oy, 6–14.

Kananen, J. 2008. Kvali: kvalitatiivisen tutkimuksen teoria ja käytänteet. Jyväskylä: Jyväskylän yliopistopaino.

Kauppinen, K. 2007. Monimuotoistuvat työpaikat – monimuotoistuvat käytännöt. Teoksessa Kauppinen, K. & Evans, J. Monikko – tasa-arvo monimuotoisissa työyhteisöissä. Espoo: Frenckellin kirjapaino Oy, 4–5.

Korhonen, V. 2013. Kulttuurien kohtaaminen yhteiskunnallisena kysymyksenä. Teoksessa Korhonen, V. & Puukari, S. (toim.) Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö. Jyväskylä: PS-kustannus, 34–45.

Korhonen, V. 2013. Haasteena monikulttuuriset ohjaustilanteet – sosiokulttuurisen oppimisen ja kulttuurienvälisen viestinnän näkökulma. Teoksessa Korhonen, V. & Puukari, S. (toim.) Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö. Jyväskylä: PS-kustannus, 56–70.

Korhonen, V. & Puukari, S. 2013. Monikulttuurisen ohjauksen lähtökohdat. Teoksessa Korhonen, V. & Puukari, S. (toim.) Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö. Jyväskylä: PS-kustannus, 12–31.

Koskiahho, B. 2001. Sosiaalipolitiikka ja vapaaehtoistyö. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Gummerruksen Kirjapaino Oy, 15–40.

Kuittinen, M. & Kejonen, M. 2009. Yhteisöllisyyden paradoksit: tiimit ja henkilöstöryhmät yhteistä merkitystä rakentamassa. Teoksessa Filander, K. & Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) Yhteisöllisyys liikkeessä. Jyväskylä: Gummerruksen Kirjapaino Oy, 245–270.

Kurki, L. 2001. Kasvaminen palvelutehtävään – sosiaalipedagoginen katse vapaaehtoistyöhön. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Gummerruksen Kirjapaino Oy, 67–92.

Kuusisto, A. 2009. Homma hanskassa! Päiväkodin monimuotoisuus rikkautena. [viitattu 6.4.2014]. Saatavissa:

http://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=3&ved=0CDcQFjAC&url=http%3A%2F%2Fwww.hel.fi%2Fwps%2Fwcm%2Fconnect%2F6cdb84804a1563bd951ef5b546fc4d01%2F3_hamma_hanskassa.pdf%3FMOD%3DAJPERES%26CACHEID%3D6cdb84804a1563bd951ef5b546fc4d01&ei=gBdBU__cD6ql4gTgl4HIAw&usg=AFQjCNE0gVfMw6N96u2k5FVB1RU30LvPHg&bvm=bv.64125504,d.bGE.

Kylliäinen, A. 2009. Armoa työhön. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Lahden kaupungin nuorisopalvelut. 2014. Multi-Culti [viitattu 3.1.2014].

Saatavissa: <http://www.nuorilahti.net/multi-culti/>.

Lahtinen, P. 2003. Ihminen on tärkein instrumentti. Työnohjaus vapaaehtoisessa tukihenkilötyössä. Vantaa: Suomen Mielenterveysseura.

Lehtinen, S-T. 1997. Vapaaehtoistoiminta – kasvava voimavara? Näkökulmia ammattityöhön. Tampere: Mainosmakasiini.

- Liebkind, K. 2000. Kun kulttuurit kohtaavat. Teoksessa Liebkind, K. (toim.) Monikulttuurinen Suomi. Helsinki: Gaudeamus, 13–27.
- Metsämuuronen, J. (toim.) 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Moilanen, L-K. & Eilola, J. 2013. Ajan ja paikan muovaama yhteisöt. Teoksessa Eilola, J. & Moilanen, L-K. (toim.) Yhteisöllisyyden perintö. Tutkimuksia yhteisöistä eri vuosisadoilla. Vantaa: Hansaprint Oy, 7–51
- Mykkänen-Hänninen R. 2007. Vapaaehtoistyön rajapinnoilla. Helsingin ammattikorkeakoulu Stadian julkaisuja. Sarja B: oppimateriaalit 6. Helsinki: Yliopistopaino.
- Oja-Koski, R. 1999. Yhteisö ja erilaisuus. Teoksessa Sinkkonen, J. & Pihlaja, P. (toim.) Ulos umpikujasta. Miten auttaa tunnehäiriöistä lasta? Porvoo: WSOY-Kirjapainoyksikkö, 122–134.
- Ojanen, M. 2001. Auttajaksi oppiminen. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Gummerruksen Kirjapaino Oy, 95–109.
- Paasivaara, L. & Nikkilä, J. 2010. Yhteisöllisyydestä työhyvinvointia. Helsinki: Nord Print Oy.
- Page, S-E. 2007. The Difference. How the power of diversity creates better groups, firms, schools and societies. Princeton University Press.
- Pernaa, M. 2014. Monikulttuurisuus on arkea varhaiskasvatuksessa. Tesso - Sosiaali- ja terveystieteellinen aikakauslehti. [viitattu 6.4.2014]. Saatavissa: <http://www.tesso.fi/artikkeli/monikulttuurisuus-arkea-varhaiskasvatuksessa>.
- Pietilä, I. 2013. Uuteen kulttuuriin sopeutuminen oppimisprosessina. Teoksessa Korhonen, V. & Puukari, S. (toim.) Monikulttuurinen ohjaus- ja neuvontatyö. Juva: Bookwell Oy, 46–55.
- Pitkänen, P. 2006a. Työyhteisö muutoksessa: etnokulttuurinen monimuotoisuus itäsuomalaisissa yrityksissä. Teoksessa Toiviainen, H. & Hänninen, H. (toim.)

Rajanylitykset työssä: Yhteistoiminnan ja oppimisen uudet mahdollisuudet. Juva: WS BOOKWELL, 115–135.

Pitkänen, P. 2006b. Etninen ja kulttuurinen monimuotoisuus viranomaistyössä. Helsinki: Edita Prima Oy.

Raninen, A., Raninen, T., Toni, I. & Tornaeus, G. 2007. Mathildan muodonmuutos. Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan uudet kasvot. Helsinki: WSOY.

Raunio, M. & Pitkänen, P. 2011. Kohtaamisia ja kokemuksia monikulttuurisissa toimintaympäristöissä. Teoksessa Pitkänen, P. (toim.) Kulttuurien kohtaamisia arjessa. Tampere: Osuuskunta Vastapaino, 227–238.

Raunio, M., Säävälä, M., Hammar-Suutari, S. & Pitkänen, P. 2011. Monikulttuurisuus ja kulttuurien välisen vuorovaikutuksen areenat. Teoksessa Pitkänen, P. (toim.) Kulttuurien kohtaamisia arjessa. Tampere: Osuuskunta Vastapaino. 17–50.

Ropo, A. & Eriksson, P. 2001. Hyvinvointipalvelut, liiketoiminta ja vapaaehtoistyö. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. (toim.) Vapaaehtoistyö auttamisena ja oppimisena. Jyväskylä: Gummerruksen Kirjapaino Oy, 41–53.

Rönneberg, L. 1998. Hyvinvointi ja kolmas sektori. Teoksessa Kinnunen, P. & Laitinen, R. (toim.) Näkymätön kolmas sektori. Helsinki: Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto.

Saastamoinen, M. 2009. Aikalaiskeskustelua yhteisöllisyydestä. Teoksessa Filander, K. & Vanhalakka-Ruoho, M. (toim.) Yhteisöllisyys liikkeessä. Jyväskylä: Gummerruksen Kirjapaino Oy, 33–66.

Saukkonen, P. 2013. Erilaisuuksien Suomi. Vähemmistö- ja kotouttamispolitiikan vaihtoehdot. Helsinki: Gaudeamus Oy.

Statistikcentralen. 2011. Deltagandet i frivilligarbete oförändrat under 2000-talet. [viitattu 7.4.2014]. Saatavissa:

http://www.stat.fi/til/akay/2009/04/akay_2009_04_2011-09-16_tie_001_sv.html.

Suomen Pakolaisapu. 2013. Vapaaehtoistoiminta muuttuvassa yhteiskunnassa.

[viitattu 7.4.2014]. Saatavissa:

<http://www.pakolaisapu.fi/fi/tietoa/uutiset/vapaaehtoistoiminta/item/686-vapaaehtoistoiminta-muuttuvassa-yhteiskunnassa.html>.

Tahvainen, K. 2005. Kulttuuria talkootyöllä – Ilosaarirock. Teoksessa Ilvonen, A. (toim.) Yksilö, yhteisö ja kansalaisyhteiskunta. Vantaa: Dark Oy, 28–40.

Tilastokeskus 2013. Väestörakenne. [viitattu: 9.2.2014]. Saatavissa:

http://www.stat.fi/til/vaerak/2012/01/vaerak_2012_01_2013-09-27_tie_001_fi.html.

Tuomi, I. 2005. Yhteisöllisyyden paluu tietoyhteiskuntaan. Teoksessa Hautamäki,

A., Lehtonen, T., Sihvola, J., Tuomi, I., Vaaranen, H. & Veijola, S.

Yhteisöllisyyden paluu. Tampere: Tammer-Paino. 132- 162.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa: Hansaprint Oy.

Työterveyslaitos 2012. Mitä on monimuotoisuus. [viitattu: 8.4.2014]. Saatavissa:

http://www.ttl.fi/fi/muuttuva_tyolama/tasa-arvo_ja_monimuotoinen_tyolama/mita_on_monimuotoisuus/sivut/default.aspx.

Vartia, M., Bergbom, B., Giorgiani, T., Rintala-Rasimus, A., Riala, R. & Simonen, S. 2007. Monikulttuurisuus työn arjessa. Tampere: Tammer-Paino OY.

Vilkkä, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Wallin, A. 2013. Monikulttuuriosaaminen. Uudistuvan työyhteisön valttikortti.

Klaava Media/ Andalys Oy.

Yeung, A. 2002. Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta? Helsinki: Hakapaino.

Yeung, B. 2004. Miksi vapaaehtoistoimintaan? [viitattu 7.4.2014]. Saatavissa:

http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/vapaaehtoistoiminta/miksi_vapaaehtoistoimintaan.

Yhdenvertaisuuslaki 21/2004.

Ylänkö, M. 2000. Kansainvälistymisen kahdet kasvot – muuttoliikkeet ja kulttuurinen globalisaatio. Teoksessa Trux M-l. (toim.) Aukeavat ovet – kulttuurinen moninaisuus Suomen elinkeinoelämässä. Juva: WS Bookwell Oy, 21–84.

LAHTI

sivistystoimiala

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

HAKIJA	Nimi	Susanna Aalto-Heinonen, Tuuli Järvinen, Lotta Siirilä
	Lähiosoite	[REDACTED]
	Postinumero ja -toimipaikka	[REDACTED]
	Puhelinnumero	[REDACTED]
	Sähköposti	[REDACTED]
	Arvo, ammatti	Opiskelija
	Saako tutkimusluvan lähettää tiedoksi sähköisenä em. sähköpostiosoitteeseen? ☒ kyllä ☐ ei	

TUTKIMUS	Tutkimuksen nimi	Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat monikulttuurisena yhteisönä
	Tutkimuksen tavoite	Selvittää haastattelemalla vapaaehtoistoimijoita, mitkä ovat heidän motiivejaan tehdä vapaaehtoistyötä Multi-Cultin monikulttuurisessa yhteisössä ja mitä yhdistäviä tekijöitä toimijoilla on. Lisäksi pyrimme keräämään Multi-Cultin käyttöön uutta tietoa.
	Tutkimus on	☐ teemaseminaari ☐ pro gradu ☐ liseniaattityö ☐ väitöskirja ☒ muu, mikä? Opinnäytetyö
	Oppilaitos / tutkimuslaitos	Lahden ammattikorkeakoulu
	Tutkimuksen ohjaaja	Helena Hatakka
	Tutkimuksen kohde	Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat
	Otoksen koko	6
	Käytettävät tutkimusmenetelmät	teemahaastattelu
	Tutkimuksen toteutumisaika	kevät 2014
	Tutkimuksen arvioitu valmistumisaika	toukokuu 2014
	Liitteenä	☒ tutkimussuunnitelma ☐ kyselylomake ☐ muu, mikä?
	Oppilaitos / tutkimuslaitos	Lahden ammattikorkeakoulu / Sosiaali- ja terveysala

PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS	20.2.2014	
---------------------------------	-----------	--

allekirjoitus ja nimen selvennys
 Jenni Kivimäki
 NUORISO-TOIMENJOHTAJA

Hei sinä Multi-Cultin vapaaehtoistyöntekijä!

Olemme sosionomiopiskelijoita Lahden ammattikorkeakoulusta. Suuntautumisvaihtoehtomme on sosiaalipedagoginen lapsi- ja nuorisotyö. Valmistumme sosionomeiksi toukokuussa 2014.

Teemme opinnäytetyötä yhteistyössä Multi-Cultin kanssa, aiheemme on Multi-Cultin vapaaehtoistoimijat monikulttuurisena yhteisönä. Tavoitteenamme on selvittää, mitkä ovat Multi-Cultin vapaaehtoistoimijoiden motiivit toimia kyseisessä yhteisössä ja mitä monikulttuurisessa yhteisössä toimiminen heille merkitsee. Lisäksi kartoitamme vapaaehtoistoimijoita yhdistäviä tekijöitä. Tarkoituksenamme on kerätä aineistoa haastattelemalla henkilökohtaisesti Multi-Cultin vapaaehtoistyöntekijöitä.

Pyydämme halukkaita vapaaehtoistoimijoita ystävällisesti osallistumaan haastatteluun osana opinnäytetyötämme. Haastattelut ajoittuvat maaliskuun alkuun. Tarkempi ajankohta ilmoitetaan lähempänä. Toivomme sinulta innostunutta ja sitoutuvaa osallistumista maaliskuun ensimmäisellä viikolla. Haastattelut toteutetaan henkilökohtaisesti Multi-Cultin tiloissa. Haastattelut nauhoitetaan, kirjoitetaan puhtaaksi ja hävitetään työn valmistumisen jälkeen polttamalla. Käsittelemme kaikki aineistot luottamuksellisesti sekä hävitämme ne tutkimuksen valmistuttua asianmukaisesti. Haastattelumateriaalit ovat ainoastaan tutkimuksen tekijöiden hallussa.

Kuusi ensimmäistä vapaaehtoista pääsevät osalliseksi opinnäytetyötämme. Ilmoittautuminen sähköpostitse 28.2.2014 mennessä. Kirjoitathan ilmoittautumiseen kiinnostuksesi osallistumisesta sekä yhteystietosi (nimi ja puhelinnumero). Otamme kuuteen ensimmäiseen ilmoittautuneeseen yhteyttä henkilökohtaisesti.

Ystävällisin terveisin,

Lotta Siirilä, Tuuli Järvinen ja Susanna Aalto-Heinonen

Keräämme tutkimuksemme aineistoa teitä henkilökohtaisesti haastattelemalla.

Haastattelu nauhoitetaan, kirjoitetaan puhtaaksi ja hävitetään tutkimuksen valmistuttua asianmukaisesti. Aineistoa käsitellään luottamuksellisesti siten, että yksityisyytenne säilyy ja mitään materiaalia ei luovuteta ulkopuolisille.

Pyydämme myös lupaa käyttää suoria lainauksia työssämme haastattelun pohjalta.

Jokaisen tunnistamattomuus kuitenkin säilyy, eikä ketään mainita nimeltä.

Annan luvan käyttää haastattelumateriaaliani opinnäytetyössä

Allekirjoitus

Päiväys

VAPAAEHTOISTOIMINTA

Lähtökohdat vapaaehtoistoimintaan osallistumiselle

- Miten olet lähtenyt mukaan Multi-Cultin toimintaan?
- Millaisessa toiminnassa olet mukana?
- Minkä vuoksi vapaaehtoistoiminta kiinnosti?

Vapaaehtoistoiminnan anti

- Mitä vapaaehtoistoimijana oleminen sinulle antaa? Mitä se merkitsee?
- Mikä saa sinut jatkamaan Multi-Cultissa?
- Mikä on vapaaehtoistoiminnassa parasta?
- Miksi Multi-Culti? Miten kuvailisit Multi-Cultia... (toimintana, paikkana)

YHTEISÖ

Osallisuus yhteisössä

- Miten koet tulevasi kuulluksi?
- Miten yhteenkuuluvuus näyttäytyy yhteisössä? Näyttäytyykö?
- Miten yhteisössä osallistetaan/innostetaan toimintaan?
- Onko sinulla jotakin tiettyä roolia/tehtävää?

Yhteistyön toimivuus, merkitys

- Miten toiset otetaan huomioon?
- Miten yhteistyö muiden kanssa toimii?
- Teetkö paljon muiden kanssa yhteistyötä?
- Arvostetaanko yhdessä toimimista?
- Mitä yhdessä toimiminen sinulle merkitsee?

Multi-Culti yhteisönä, yhteisön anti

- Mitä Multi-Cultin yhteisön olemassa olo sinulle merkitsee?
- Miten Multi-Cultin yhteisö tukee halua/innostusta olla mukana toiminnassa?
- Mitä yhteisön jäsenenä oleminen sinulle antaa?

MONIKULTTUURISUUS

Merkitys itselle (mitä monikulttuurisuus merkitsee itselle)

Miten monikulttuurisuus näyttäytyy?

Monikulttuurisuuden hyödyt ja haasteet?

Mitä erityispiirteitä Multi-Cultin yhteisössä on?